

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izaja vsak dan zjutraj razen ponedeljke in dneva po prazniku.

Uradništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministratore: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto.

SCLOVENEC

Vojno poročilo štev. 559 Bitka v Marmariki traja že tri tedne

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Bitka, ki jo čez tri tedne sile Osi žilavo bojujejo v Marmariki proti sovražniku, ki je zelo v premoči tako po številu, kakor tudi po sredstvih, se srčito nadaljuje na področju zahodno od Tobruka. Močni sovražni napadi z obsežno uporabo tankov so bili odbiti zaradi odločnega odpora naših čet, ki ga je podpiralo letalstvo.

Bardia in Sollum se z veliko žilavostjo upirata naraščajočemu sovražnemu pritisku.

Nemška letala so v nizkem poletu z vidnimi učinki napadla sovražne avtomobilskih kolone in zažgala mnogo avtomobilskih vozil.

Med ponovnimi letalskimi napadi so nemška lovška letala sestrelila deset letal. Štiri letala je zadelo naše protiletalsko topništvo in so tresčila v plamenih na tla.

Tri naša letala pogrešamo.

Včeraj ob prvih urah zjutraj so sovražna letala vržla nekaj bomb na razne kraje v Siciliji in v Kalabriji, zlasti pa na Comisso in Crotone. V Comisu je ena oseba mrtva in dva ranjena.

Letalski polet nad Tripoli je bil brez posledic.

Tudi Patras v Grčiji je bil bombardiran; deset mrtvih in 37 ranjenih. Škoda je brezpomembna.

Romunija, Bolgarija in Slovaška v vojni z Ameriko

Bukarešta, 13. dec. AS. Nota, ki jo je romunska vlada včeraj, dne 12. decembra izročila ameriškiemu odpravniku poslov v Romuniji, se glasi: »Romunska vlada ima čast sporočiti ameriški vladi, da je Romunija tudi v vojnem stanju z Združenimi državami in sicer v skladu z določbami pogodbe o trojni zvezi, upoštevajoč vzajemne obveze iz iste pogodbe in zaradi vojnega stanja med Združenimi državami na eni strani in Nemčijo, Italijo in Japonsko na drugi strani.«

Bukarešta, 13. dec. AS. Romunija se nahaja v vojnem stanju tudi z Novo Zelandijo, Kanado, Av-

stralijo in Južno Afriko. Solija, 13. dec. Stefani: V sobranju je ministrski predsednik Filov danes sporočil, da je Bolgarija napovedala vojno Veliki Britaniji in Združenim državam ameriškim. Bolgarija stopa v vojno, ker je zvesta trojnemu sporazumu (člen 3 pogodbe). Bratislava, 13. decembra. AS. Slovaška vlada je, zaradi obveznosti, ki jih je prevzela s podpisom trojne zveze, sklenila, da tudi Slovaška stopi ob bok Nemčiji, Italiji in Japonski. Od danes dalje se Slovaška smatra torej v vojni z Združenimi ameriškiimi državami in Veliko Britanijo.

Angleške laži o stališču Madžarske

Budimpešta, 13. dec. AS. Agencija Reuter, ki je prava tovarna za angleške laži, je včeraj objavila novico iz Newyorka, čes, da je predsednik madžarske vlade Bardosey pri izročanju potnih listov ameriškiemu poslaniku v Budimpešti izjavil, da je »bil prisiljen prekiniti diplomatske stike z Ameriko«. Madžarsko zunanje ministertvo odločno zavrača to nesramno trditve in madžarska uradna agencija je pooblaščenka izjaviti, da je ta novica

popolnoma izmišljena. Predsednik madžarske vlade in zunanji minister Bardosey je jasno izjavil ameriškiemu poslaniku, da je Madžarska tudi tokrat, kakor v preteklosti, vzajemna z državami Osi in da se na njihovi strani vojskuje proti istemu sovražniku. Stališče Madžarske proti Ameriki je logična posledica politike tesne vzajemnosti z Italijo in Nemčijo. Ta laž samo dokazuje, kakšna so sredstva angleške in ameriške propagande.

Sprejem pri Hitlerju

Berlin, 13. dec. AS: Hitler je sprejel v privatno audienco šefa bolgarskega generalnega štaba generala Lukača, ki si je že prej ogledal bojišče na vzhodu.

Nov predsednik Švice

Bern, 13. dec. AS: Za predsednika Švice je za leto 1942 bil izvoljen poslanec Filip Etter, ki je bil sedaj notranji minister. Novi predsednik je bil rojen 1891 v kantonu Zug. Za podpredsednika Švice pa je bil izvoljen poslanec Celio, do sedaj poštni minister.

Nove pokrajine priključene Madžarski

Budimpešta, 13. dec. AS: Predsednik madžarske vlade je predložil parlamentu zakon, da se k deželam krone vs. Stefana priključujejo južne pokrajine, ki so bile 25 let pod jugoslovanskim gospodarstvom in so sedaj sestavni del madžarske države.

Položaj v Parizu

Rim, 13. dec. AS: Vojaški komandant Pariza general Schaumburg je objavil razglas, v katerem pravi, da je bil 6. decembra ranjen s strelom iz revolverja nemški častnik na pariški cesti. Zaradi tega morajo biti odslej vse restavracije, kavarne, gledališča in kinematografi ter vsi javni lokali zaprti že od petih popoldne. Od šestih zvečer do petih zjutraj v celem departamentu Seine (Pariz in okolica) ne sme nobena oseba bivati izven doma. Za ta čas velja tudi popolna zatemnitev. V tem času tudi noben kolesar ne sme na cesto. Od pol šestih zvečer do petih zjutraj tudi ne bo vozila podzemna železnica. Na vsako osebo, ki bi se v tem času nahajala na cestah, bodo straže streljale. Kogar bi straža prišla, bo najstrožje kaznovan.

Železniska nesreča v Franciji

Pariz, 13. dec. AS: V Normandiji se je zgodila železniska nesreča na postaji Seteville, in sicer blizu Rouena. Delavski vlak je zavozil v vlak iz Serpignyja. Dvanajst oseb je bilo težko ranjenih in bo več oseb umrlo.

Napadi japonskega letalstva na Filipine

Sanghaj, 13. dec. AS. Zastopnik japonske vlade je izjavil, da je bilo na Filipinih, in sicer v Manili, uničenih 240 letal. Letala s Filipinov tedaj niso več nevarna japonskemu otočju. Japonske čete, ki so se izkrcale na jugu Luzona, prodirajo proti Manili, prav tako pa prodirajo naprej japonske čete s severa otoka.

Bitka za Hongkong bo najbrž kmalu odločena, kajti angleške in kanadske čete niso zadostne, da bi bile kos Japoncem. Zastopnik japonske vojske pa je še izjavil, da bo japonska armada nadaljevala s svojimi napadi na oboroženo silo maršala Cangkajša. Če se njegov odpor ne bo zlomil, tedaj se bo vojna na Kitajskem nadaljevala, dokler japonske čete ne bodo zavzele Cungkinga. Boji na Kitajskem se ne bodo prav nič zmanjšali, čete maršala Cangkajša pa niso več sposobne za protiofenzivo. Zaradi bojev na Tihem morju se ni zmanjšalo število japonskih vojnih ladij, ki se vojskujejo v kitajskih vodah.

Saigon, 13. dec. AS. Izvedelo se je, da so večeraj japonska letala ves dan bombardirala ves otok Luzon.

Bangkok, 13. dec. AS. Izvedelo se je, da je angleški poslanik na Tajskem sin John Crosby z letalom z vsem osebjem poslaništva odpotoval v Birmanijo.

Japonsko vojno poročilo

Tokio, 13. decembra. Japonski cesarski glavni stan objavlja, da so včeraj, v petek letalske sile japonske mornarice napadle Battangas in Clarkfield in druge kraje pri Manili. V bojih je bilo sestreljenih osem ameriških letal, 15 ameriških letal pa je bilo uničenih na tleh. Prav tako je bilo uničenih 7 ameriških letal iz vrste »letetice ladjec«.

Med letalskimi napadi na Hongkong je bil v četrtek potopljen en angleški rušilec, ena topničarka in tri trgovske ladje.

Med napadi na otok Wake so letala japonske mornarice hudo poškodovale ameriške vojaške cilje. Japonska letala so imela le nekaj izgub.

Ameriško vojno poročilo

Lizbona, 13. dec. AS. Ameriško vojno poročilo od petka pravi, da je nad Filipini bilo japonsko letalstvo ves dan zelo delavno. Japonska letala so napadla področje Davao na otoku Mindanao. Poročajo tudi o delavnosti japonskih padalcev v Tuguegaru in v Illiganu na severnem in severovzhodnem delu otoka Luzon. Nekaj japonskih odredkov se je izkrcalo pri Legaspiju na južnem delu istega otoka.

Tudi vojna ladja »Arizona« potopljena

Tokio, 13. dec. AS. Mornariški odsek japonskega glavnega stana potrjuje, da je med napadom na Havaje bila poleg bojnih ladij »Oklahoma« in »West Virginia« potopljena tudi bojna ladja »Arizona«. Ob Malajskem polotoku je bil potopljen tudi nek angleški rušilec.

Rim, 13. decembra. AS. Ameriška bojna ladja »Arizona« ki so jo Japonci potopili pri Havajih, je imela 32.600 ton. Zgrajena je bila v letu 1915 in modernizirana v letu 1931. Vozila je s hitrostjo 21 vozlov na uro, posadka pa je štela 1363 mož. Imela je 12 topov po 356 mm, 12 topov po 127 mm, 8 topov po 127 mm in sicer protiletalskih, 4 topove po 47 mm in 8 protiletalskih topov po 40 mm. Vozila je s seboj tri letala.

Japonske čete zasedle Kowloon

Tokio, 13. dec. AS. Vojni odsek cesarskega glavnega stana objavlja, da so japonske čete zasedle Kowloon in sicer na skrajnem koncu polotoka istega imena, ki je nasproti Hongkongu. Japonske čete bodo vsak čas sporočile glavni veliki napad na Hongkong. Zasedba Kowloona je izredno važna.

Francoska petrolejska ladja zaplenjena

Lizbona, 13. dec. AS. Iz Manile se je izvedelo, da so ameriške voje ladje zaplenile francoski petrolejski parnik »Scherazado«, 40 mož posadke je bilo interniranih.

Položaj na Daljnem vzhodu

Rim, 13. dec. AS. Dopisnik Stefanija javlja: Po poročilih, ki prihajajo iz Daljnega vzhoda, so hudi boji na Malajskem polotoku. Angleži so se umaknili od Kota Bahrui. Hude bitke so južno od tega važnega mesta. Pred Kuantanom, ki je nekako na pol poti med Kota Bahrui in Singapurjem so se tudi izkrcali Japonci. Tu so veliki boji tudi v zraku, ker angleško letalstvo skuša preprečiti nadaljne izkrcanje.

Boji v velikem obsegu so tudi v Hongkongu. Tu napadajo Japonci z velikimi silami. Angleži se upirajo na dobro zgrajenih utrdbah, poročajo pa, da je zunanji pas že mestoma padel v roke Japoncem. Iz Singapura pričakujejo Japonci pomoči za Hongkong.

Posebno krvavi so boji na Filipinih in sicer na otoku Luzonu. Tu je ena ameriška divizija v težkem boju z močnimi japonskimi silami, ki so se izkrcale na več krajih. Po nekaterih poročilih naj bi bila že Manilla zasedena. Važno vlogo v bojih za Filipine igra letalstvo. Japoncem se je posrečilo z nenadnim napadom prvega dne uničiti več letališč na otočju z mnogimi ameriškiimi letali, ki so bila na letališču.

Z otočja poročajo, da so zelo hudi boji za otok Wake, ki so ga Amerikanci močno utrdili. Pa tudi na otoku Guam se še vedno upira ameriška posadka, čeprav je otok po večini že zaseden.

Na celotnem področju Tihga morja se čuti močna zračna nadvlada Japoncev. Japonskemu le-

talstvu se je takoj prvi dan posrečilo doseči zelo velike uspehe. Potopitev dveh angleških in dveh ameriških oklepnic je delo japonskih letalcev. Po nekaterih poročilih pa je težko poškodovana ali celo potopljena še tretja ameriška oklepnic »Arizona« s 35.000 tonami.

Angleški načrti za nadaljevanje vojne na Daljnem vzhodu

Berlin, 13. dec. s. Dočim Angliji vztrajajo pri tem, da je treba ustanoviti medzavezniško poveljstvo za vzporeditev vojaških operacij na Tihem oceanu, se nasprotno Amerikanci, ki do sedaj niso bili posebno dovzetni za takšna prizadevanja, zanimajo za pomoč, ki bi jo mogli dobiti iz Sovjetske zveze. Po poročilih, ki so prispela iz Berlina, naj bi Washington nameraval zaprositi v Moskvi za pravico, da bi se lahko okoristil s pomorskimi in letalskimi oporišči v severni Sibiriji za napad na Japonsko. V Londonu ne verjamejo, da bi bila Moskva pripravljena uslišati takšne prošnje in sicer, da v spopadu na Tihem oceanu Sovjetska zveza hoče zavzeti stališče čakanja. Tako mislijo tudi sovjetski krogi v Londonu, ki naj bi bili — kakor poroča »Stockholms Tidningen« — dali na znanje, da medtem ko je Rusija zaposlena v boju z Nemčijo na ogromni bojni fronti, ki zahteva od Rusov, da zbero na njej vse svoje sile, Anglija nasprotno zdaj ne drži nobene resnične in lastne fronte.

Amerika ne more več pomagati Angliji

Tokio, 13. dec. AS. List »Niči Niči« poroča iz Sanghaja, da so tjakaj iz Amerike prispela poročila, da je ameriška vlada uradno obvestila angleško vlado in sicer v četrtek, da zaradi novega položaja Amerika ne more več pošiljati vojnega gradiva v Anglijo in v angleške posesti.

Vojaška pogodba med Japonsko in Francosko Indokino

Tokio, 13. dec. AS: Japonski cesarski glavni stan objavlja, da je bila sklenjena vojaška pogodba med Japonsko in Francosko Indokino. Pogodba je bila sklenjena v ponedeljek ob 20.30 po japonskem času, in sicer so podpisali pogodbo zastopniki japonskih vojaških oblasti in zastopniki Francoske Indokine. Glavni namen pogodbe je, da se zagotovijo obramba Francoske Indokine, in sicer v smislu pogodb, ki so bile sklenjene v juliju mesecu med Japonsko in Franc. Indokino.

Kako sta bili potopljeni angleški oklepnic

Amsterdam, 13. dec. AS: Ni prvič v zgodovini Britanije, da je njena mornarica zadobila težke udarce. Ali težko se je kdaj zgodilo, da bi tako na lepem izgubila dve močnejši oklepnici, kakor se je to zgodilo v nedeljo ob malajski obali. Angleška mornarica se je do sedaj vedno bojevala na morju s topovi in bombami. To je bilo v njeni tradiciji. Vsak drug način pomorskega bojevanja so Angleži do sedaj prezirali. Sedaj pa so nastopila nova bojna sredstva, v katerih niso Angleži tako ročni in se uporabljajo v njihovo škodo.

Reuter opisuje, kako sta bili potopljeni oklepnic »Prince of Wales« in »Repulse« po pripovedovanju preživelih mornarjev. Z obeh oklepnic so jih rešili kakih 2000. Okrog tisoč pa jih je utonilo. Signalna postaja, tako pripovedujejo mornarji, je ob enajstih po singapurskem času, dala znamenje za alarm, nakar so ugasnile vse luči. V višini 5000 metrov so opazili osem japonskih bombnikov. Bombe so padle na obe oklepnici in jih zadele. Ena bomba je zadela »Repulse« v srambo za letala in prodrla do drugega mosta, kjer je zanetil požar. Toda požar ni bilo močnejše omejiti. Rušila bomba je bila verjetno temperana tako, da je šele kasneje eksplodirala. Poleg te bombe pa so padle na oklepnic še druge in rušile njen krov. Seveda so odgovarjali protiletalski topovi. Japonska letala so metala tudi torpeda. Eno torpedo je zadelo na krmi oklepnic »Prince of Wales«. Potem so Japonci napad še ponovili. V tretjem napadu pa so se japonska letala metala na oklepnic in na ta način omogočila, da je ves tovor bomb eksplodiral na krovu. Krog in krog so ladje je vladal peklenski vrišč. Krog in krog so zdevala bombe. Vsak čas je bilo zadeto kako japonsko letalo, toda zopet so se pojavila druga. Obe ladji sta dobili veliko zadetkov. Angleška letala so se pojavila še, ko je bilo vse končano. Vez ur kasneje prišli tudi angleški rušilci, ki so z morja pobirali brodomolce.

Molitve v japonskih svetiščih

Tokio, 13. decembra. as. DNB poroča, da bodo danes v vsej Japonski v 110.000 japonskih svetiščih slovesna cerkvena opravila za zmago. V najbolj pomembna svetišča bo mikado poslal svojega zastopnika.

Tokio, 13. decembra. as. Zastopnik vlade je izjavil, da vkljub vseameriški vzajemnosti japonska vlada še ni prejela nobene formalne vojne napovedi od držav v Južni Ameriki. Države v Južni Ameriki so dosedaj samo izjavile, da so bodo držale sklepov konferenca v Havani in da Amerike ne bodo smatrate za vojskujočo se državo.

Zmanjšanje obroka kruha v Bolgariji

Sofija, 13. decembra. AS. Minister za trgovino je izjavil, da bo dnevni obrok kruha v Bolgariji zmanjšan za 100 gramov. Ta vladni ukaz bo izšel danes v uradnem listu.

Vsi krajevni napadi na vzhodu odbiti

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 13. decembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču so bili sovražni krajevni napadi odbiti. Letalstvo je uspešno napadalo mostove in železniške naprave ob Doncu, ob Dolnem Donu in na severu. Bombardiralo je tudi letalska oporišča Sovjetov jugovzhodno od jezera Ladoga in letala so ponoči napadla vojaške cilje v Moskvi.

V noči je bojna letala metala bombe na pristaniške naprave na vhodni in jugozahodni obali Anglije.

Boji v severni Afriki so še v polnem teku in so se pomaknili zahodno od Tobruka, ne da bi se sovražniku posrečilo doseči odločilne uspehe. Bardia in Sollum se žilavo upirata naraščajoči sovražni sili.

V zaščiti nizkih oblakov so posamezna letala metala bombe na razne kraje ob nizozemsko-nemški meji. Le malo rrtov med civilnim prebivalstvom. Pri poletih in brezuspešnih nočnih napadih na zasedeno zahodno ozemlje je angleško letalstvo izgubilo dva bombnika.

Helsinki, 13. dec. AS: Poročila, ki so prispela v zadnjih 24 urah, vedo povedati, da je bilo delovanje obeh pehot in topništva na Karelijski ozini zelo živahno. Poskusi sovjetskih patrol so

bili razbiti. Finsko topništvo je prisililo k molku sovjetske baterije. Nova vrsta finskega protitankovskega topa je s svojimi izstrelki poglajla v zrak sovjetsko skladišče streliva. Na bojišču pri Sivaeriju obojestransko delovanje topništva in možnarjev. Sovjetske patrole so hotele prekoriniti Zvir, pa so bile odbite. Pri napadu na Osto so Sovjeti izgubili 150 mož. V gozdovih v vzhodni Kareliji se nadaljujejo boji proti zadnjim ostankom treh sovjetskih divizij, ki so bile poražene med Karhumatjem in Povenco. Finska letala so znova začela bombardirati železniško progo, ki vodi proti Murmansku. Bombe so zadele postajna poslopja, skladišča in druge naprave. V vzhodni Kareliji so letala z ognjem iz strojne razpršila sovjetske kolone.

Nemške izgube na vzhodu

Hitler je po poročilih nemških listov v svojem govoru, v katerem je napovedal vojno Ameriki, navedel naslednje nemške izgube na vzhodu od 22. junija do 1. decembra: Suhozemska vojska 158.773 mrtvih, 563.082 ranjenih in 31.191 pogrešanih. Letalstvo: 3.251 mrtvih, 8.453 ranjenih in 2028 pogrešanih. Vojna mornarica: 310 mrtvih, 232 ranjenih, 115 pogrešanih. Skupaj bi torej znašale nemške izgube na vzhodu po teh podatkih 162.314 mrtvih, 571.767 ranjenih in 33.334 pogrešanih.

Japonske, ameriške in angleške posesti na Tihem morju

Italijansko-nemški poštni sporazum

Iz Rima poročajo, da bo v kratkem izdan kraljevi dekret, ki bo stopil v veljavo dne 1. januarja prih. leta. Ta dekret bo uveljavil italijansko-nemški poštni sporazum, ki je bil podpisan v Rimu dne 8. oktobra letos. Ta sporazum do- loča predvsem znižanje tarife za pisemsko pošto v italijansko-nemški izmenjavi. Za pisma je os- novna tarifa znižana na eno samo liro (kar od- govornja vrednosti 12 pfenigov), za dopisnice pa je znižana tarifa na 50 cent., kar odgovarja vred- nosti 6 pfenigov.

Oblačilna karta za otroke nad enim letom. Iz Rima poročajo, da onim, ki bodo prešli v drugo starostno dobo, za katero je potrebna drugačna karta, oblačilna karta ne bo izdana na novo. Pač pa bodo otrokom, ki izpolnijo prvo leto, po njih obletnici rojstva izdana karta model C, pred od- stranitvijo šestih odrezkov (v arabskih številkah), za vsak populoma prekoračeni mesec od 1. novem- bra 1941 dalje od rojstnega dneva, pet odrezkov v rimskih številkah in en odrezek z abecednimi črka- mi za vsake šest mesecev, ki so bili preživeti od drugega rojstnega dne dalje. Tako bodo n. pr. ro-jeni v decembru 1941 dobili osebno karto pred sa- mimi uničenjem šestega odrezka, ki je v arabskih številkah.

Japonska lahko gospodarsko blokira Zedi- njene države. Iz Tokija poročajo, da je danes Japonska v stanju gospodarsko blokirati Zedinjene države, v kolikor slednje zaradi posledic izgube njih ladij na Havajskih otokih ne morejo več va-rovati plovbe med Zedinjenimi državami in raz-nimi ozemliji Tihoga oceana. Upoštevati je treba nadalje, da so ameriške baze na otokih Midway, Wake, Guam, Havaj in na Filipinskih razrušene ali pa so padle v japonske roke. Zaradi tega so Zedi- njene države izgubile popolnoma dostop k suro-vinam iz ozemelj ob Tihem oceanu, zlasti pa glede dobav antimonu, kroma, mangana, kavečuka, gnojil, molibdena in živega srebra, katerega primanjkuje zapadni poluti. V kolikor se doznava, imajo Zedi- njene države teh surovin v zalogi za dve leti, ven- dar bodo kmalu šutile zmanjšanje svojih zalog posebno zaradi tega, ker so sile osi stopile v spor z ameriški interesi tako v Pacifiku kot na Atlant- skem oceanu.

Nova zvišanja glavnice v Italiji. Oficijne mec- caniche italijane »Reggiane« zvišujejo glavnico od 76.374.900 na 90 milijonov lir. Nadalje predlaga »Cartera Italiana« zvišanje glavnice od 90 na 37 in kasneje na 40 milijonov lir.

Nova delniška družba v Zagrebu. V Zagrebu je bil ustanovljen občni zbor delničarjev družbe »Pa- klinac«, koncesionirane petrolejske družbe z glav- nico 5 milij. kun, ki bo imela na področju brvatske države izključno pravico uvoza in izvoza ter pro- daja mineralnih olj in tekočih goriv.

Sport

Ob 14.30 druga preizkušnja SK Ljubljane

Ljubljana, 13. decembra. Vodstvo SK Ljubljane se zaveda, da mora nuditi svojim igralcem pred gostovanjem v Padovi in Turinu čim osterjši trening. Po neuspehu, ka- terega je doživela naša reprezentativna enajstro- rica preteklo nedeljo, ko je podlegla podjetnemu Marsu, bomo gledali jutri novo preizkušnjo. — Okrepjena Ljubljana bo igrala ob 14.30 proti kombiniranemu moštvu Jadrana in Svobode. Po- stava nasprotnika Ljubljane še ni znana. Gotovo pa je, da razpolagata Jadrani in Svoboda z igral- ci, ki bodo za enajstoroč trd oreh. Po jutrnji tekmi bomo lahko točneje ocenili trenutno spo- sobnost Ljubljane, ki se bo podala po božičnih praznikih na prvo gostovanje v stare pokrajine države.

Sport v kratkem

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek klubskih tekmovalcev v nedeljo 14. t. m. ob 10.30 v gostil- ni Strlešič pod Rožnikom. Važno zaradi treninga. Udeležba obvezna za vse tekmovalce.

Sportni pregled v decembru mesecu. Dasi je letos zapadel sneg že četrtič, da smučarji še ve- dno gledajo postrani in čakajo na debelejšo plast bele odeje. Tekmovalci so prišli v kondicijskimi pripravami, smuča pa še vedno ležijo — sicer skrbno impregnirane in napete — v shrambah in čakajo na božične počitnice. — Drsalci so imeli že nekaj dobrih dni. Prišli so s treningom na drsalšču Lirije in bodo kmalu spet v stari for- mi. — Plavalci še vedno počivajo. Zimsko kopa- lišče je zaprto, ker nimajo koka, ki bi grel vodo v bazenu. — Atleti Planine so imeli nekaj zim- skih treningov, katere pa so prekinili, ker je telovadnica za enkrat zasedena. Bolj živahno pa je za zeleno mizo, kjer se pogovarjajo o presto- panju atletov iz kluba v klub. Do takšnega ude- stvovanja smo že zadnjič zavzeli stališče in po- navljamo, da smatramo vsako prestopanje in »ka- pranje« tekmovalcev kot nekaj, kar je v hudem nasprotju s osnovnimi športnimi načeli.

Slovensko planinsko društvo bo organiziralo letos redno poročanje o snežnih razmerah. Poro- čevalska služba SPD bo zlasti dragocena za smu- čarje, ki bodo tako točno informirani o stanju snega, temperaturi v jutranjih urah in stanju obnebe. Pisarna SPD bo prejela vremenska poročila iz sledečih krajev: Golo, Kureček, Mov- nik nad Orliami, Lobček pri Zalni, Polževo, Vel. Lašče, Turjak, Sodražica, Bloke, Nova vas, Lo- gatec, Ziberše, Vel. Poljane nad Ortnikom, Rib- nica, Sv. Vid nad Cerknico, Padež nad Borovnico, Koželj nad Meniško, Zaplana nad Vrhniko, Vrhnika, Trije kralji, Samotnica nad Horjulom in Polhov Gradec. Poročila bodo objavljena v dru- štvnih omarih SPD pri vhodu v prehod nebo- tičnika, na stavbi Kreditne banke ter na kolo- dvoru v omari pri izhodu.

Hašk je gostoval preteklo nedeljo v Zemunu in nasul Viktoriji kar štiri gole v mrežo. Vratar Haška se je vrnil v Zagreb čisti rok. Druga tekma za hrvaško državno prvenstvo je bila v Osijeku, kamor je prišel v goste Zrinski iz Mo- starja in obdaril domače z dvema goloma. Na čelu razpredelnice je še vedno Concordia. Gra- djanski il je za petami z istim številom točk — 12, Zeleničari pa so na tretjem mestu.

O Zamori, slavemu španskemu vratarju, po- ročajo, da je res prešel med bikoborce. Ostal pa je amater, in nastopa proti manjšim bikom le za zabavo. V ostalem je Zamora še vedno zvest no- gometu in trenira moštvo španskega prvaka Atle- tic-Aviacion.

Bokarski dvoboj med predstavništvi Italije in Madžarske, ki se je vršil v športni palači v Budimpešti, se je končal z zmago domačih v raz- merju 12:4. Med gosti se je uveljavil le zastopnik srednje teže Battaglia, ki je odločil borbo v svojo korist.

Japonska spomenica o ameriški odgovornosti za vojno

Tokio, 13. dec. AS. Navajamo glavno vsebino spomenice, ki jo je izredni japonski veleposlanik Kuruu izročil ameriški vladi. V tej spomenici je podan potek pogajanj med Japonsko in Ameriko.

Japonska vlada je vedno resnično želela, da bi prišlo do prijateljskega sporazuma z Združenimi državami, da bi se ustalil položaj v vzhodni Aziji in da bi se utrdil svetovni mir. Na ta način bi naj vsi narodi našli svoje mesto na svetu.

Spomenica poudarja, da je spor na Kitajskem nastal zaradi popolnega nerazumevanja kitajskih krogov do namenov Japonske. Vendar pa se je japonska vlada vedno trudila, da bi obnovila mir in da bi se izognila razširjenju vojnih motenj in je v ta namen tudi sklenila trojno pogodbo z Italijo in v Nemčijo. Pri tem pa sta ameriška in angleška vlada storili vse, kar sta mogli, da bi podprli vladu v Čungkingu, da bi izvajali pritisk na Nizo- zemsko Indijo, da bi ogražali Francosko Indokino in sta nazadnje prekinili gospodarske zveze z Ja- ponsko. To obnašanje je bilo vsekakor sovražno, kajti te države so pospešile svoje vojaške pripra- ve, izpopolnile obkoljevanje Japonske in ustva- rile položaj, ki je škodoval obstoju japonskega cesarstva.

Vključ vsemu temu pa je japonski predsednik vlade sklenil doseči hiter sporazum in je v avgu- stu predlagal, da bi se s predsednikom Zdru- ženih držav in na tej konferenci naj bi se obrav- navala vsa važna vprašanja med obema državama. Ta posvet naj bi zajel vse območje Tihoga morja. Ameriška vlada je sicer v glavnem sprejela ja- ponske predloge, vendar pa je zahtevala, da bi se konferenca med obema državnikoma vršila šele potem, ko bi bil dosežen sporazum o temeljnih in bistvenih vprašanjih. Nato je japonska vlada pred- lagala obrazec po želji ameriške vlade, ki je upo- števal popolnoma vse želje ameriške vlade, ob- segal pa je tudi nazore japonske vlade. Ponovna pogajanja so dokazala, da ni bilo lahko priti do sporazuma.

Sedanja japonska vlada je predlagala drugač- ne predloge in je še bolj omejila in zmanjšala ja- ponske zahteve, vendar pa je ostala odločno zve- sta prvotnim trditvam, pri tem pa je dokazala duha pomirljivosti. Toda pogajanja niso mogla na- predovati. Da bi preprečila diplomatsko krizo, je japonska vlada dne 20. novembra predlagala re- šitev vseh spornih vprašanj, in sicer na podlagi naslednjih točk:

1. Japonska in ameriška vlada se obvezujeta, da ne bosta pošiljali oboroženih sil v nebeno po- krajino, ki je onstran Francoske Indokine v jugo- vzhodni Aziji in v južnem delu Tihoga morja;

2. Obe vladi bosta sodelovali pri pridobiva- nju tistega v inozemski Indiji, kar obe deželi po- trebujeta;

3. Obe vladi se obvezujeta, da bosta obnovili trgovske zveze na podlagi tistih zvez, ki so ob- stajale poprej. Ameriška vlada bo pošiljala Ja- ponski zahtevano količino petroleja;

4. Ameriška vlada se obvezuje, da ne bo sto- rila ničesar, kar bi moglo ovirati obnovu splošnega miru med Japonsko in Kitajsko.

5. Japonska vlada se obvezuje, da bo odpo- kljala svoje čete iz Francoske Indokine, brž ko bo obnovljen mir med Japonsko in Kitajsko in ko bo zavladal pravičen mir na Tihem morju, prav tako pa je pripravljena umakniti svoje čete iz juž- nega dela Francoske Indokine v severni del, brž ko bo sklenjena pogodba z Združenimi državami.

Glede Kitajske poudarja japonska vlada svojo nepopustljivost glede tega, da bi sprejela predse- dnika Združenih držav kot uvaljaca miru med Ja- ponsko in Kitajsko, kakor je bilo najprej predlaga- no, zahteva od Združenih držav, da naj ne store ničesar, kar bi oviralo ali pa bilo v breme sklepu miru med Japonsko in Kitajsko, kadar bosta obe državi začeli neposredna pogajanja.

Ameriška vlada je sama zavrgla vse te nove predloge in je sporočila, da misli podpirati kar na- predj Čangkajska in je tudi umaknila predlog, da naj bi bil predsednik Združenih držav uvaljec

miru med Japonsko in Kitajsko, češ, da zato čas še ni zrel. Končno pa je ameriška vlada dne 27. no- vembra stavila predloge, ki se niso prav nič več ozirali na predhodne japonske predloge in to dej- stvo je zelo razočaralo japonsko vlado.

Japonska spomenica pravi nato, da je japo- nska vlada od vsega začetka bila mirna in zmerna in je storila vse, da bi bil dosežen sporazum v kitajskem vprašanju, pa tudi v vprašanju Fran- coske Indokine, ameriška vlada pa je vztrajala na svojih novih nespremenljivih načelih in je nepre- stano odlagala pogajanja, in sicer na neupravičen način. V imenu svetovnega miru je ameriška vlada branila tista načela, ki so bila njej ugodna in je izvajala pritisk na japonsko vlado, da naj te pred- loge sprejme. Mir na svetu pa je možen le tedaj, če se najde obrazec, ki je sprejemljiv za obe stran- ki. Nekaj ameriških predlogov bi japonska vlada mogla sprejeti, drugi pa so bili taki, da bi jih no- bona japonska vlada ne mogla sprejeti. Mnogo ameriških predlogov se tudi ni stajalo z resnič- nim položajem v vzhodni Aziji, prav tako pa so nekateri pogoji skušali omejevati Japonsko pri iz- polnjevanju njenih mednarodnih dolžnosti, zlasti pa tistih, ki se nanašajo na trojno pogodbo. Ame- riška vlada pa je s svojo politiko pomoči Angliji tudi preprečevala možnost, da bi se dosegla usta- litev razmer na Tihem morju. Ponekod je ame- riška vlada obnem z angleško vlado sklenila do- seči svoje namene z vojaškim pritiskom, drugod pa z gospodarskim. Tak način pritiska pa je tre- ba obsoditi, ker je gospodarski pritisk večini bolj nečloveški, kakor pa vojaški. Prav tako je bilo mogoče opaziti, da si Amerika skuša s sodelova- njem Anglije priboriti gospodujoč položaj ne samo na Kitajskem, ampak tudi v drugih delih vzhodne Azije.

Japonska vlada ni mogla dopustiti, da bi se ta položaj nadaljeval, kajti temeljno načelo japo- nske politike je, da naj se vsakemu narodu na

svetu omogoči, da lahko živi na svojem prostoru. Japonska vlada ni mogla sprejeti ameriških za- htev, da naj Amerika, Anglija, Kitajska in Tajka mimo Francije poročujejo Francoski Indokini, kajti na Francosko Indokino se ne dajo razširiti določbe pogodbe devetih držav, kajti ravno ta po- godba je največ kriva neznoznega položaja, ki je nastal na Tihem morju. Japonska vlada tudi ne more sprejeti ameriških zahtev, ki se nanašajo na Kitajsko, to je, da naj odpokliče svoje čete in da naj se Japonska ne vmešava v kitajsko notranjo trgovino. Amerika pri tem ne pozna sedanjega živ- ljenja na Kitajskem in ameriška politika skuša na ta način uničiti položaj, ki ga ima Japonska kot glavni delavec pri ustalitvi položaja v vzhodni Aziji.

Japonska spomenica pravi nato, da so neka- teri ameriški predlogi sprejemljivi, zlasti tisti, ki se nanašajo na trgovsko pogodbo, in na pravice o eksteritorialnosti na Kitajskem. Na drugi strani pa nekateri ameriški predlogi prav nič ne upo- števaajo japonskih žrtv na Kitajskem in zato tudi ne upoštevajo razlogov japonske časti in prestiža. Zato japonska vlada obžaluje, da ne more ameri- škkih predlogov sprejeti za temelj pogajanj.

Japonska vlada je tudi predlagala, da naj bi se istočasno s temi pogajanjmi tudi dosegel sporazum z Anglijo in z drugimi prizadetimi državami. Ame- riška vlada je ta predlog sprejela. Ko je 26. nov. ameriška vlada stavila svoje predle- ke po posveto- vanju z Anglijo, Avstralijo, Nizozemsko in Čung- kingom, se je lahko ugotovilo, da vse te države prav tako kakor Amerika niso poznale stališča Japonske. Brez koristi bi bilo reči, da je bila na- mera ameriške vlade sodelovati na zarotniški na- čin z Anglijo in z drugimi državami, da bi se pre- prečili japonski nameni, ki so hoteli utrditi mir in sicer z ustvaritvijo novega reda v vzhodni Aziji, pri tem pa naj bi se ohranile angleške in ameri- ške koristi, ko bi se istočasno nadaljevala vojna med Kitajsko in Japonsko. Ta ameriška namera pa se je večkrat jasno pokazala med pogajanj. Tako je japonska vlada morala izgubiti zadnje upanje. Japonski vladi ni ugodno, da mora obve- stiti ameriško vlado, da zaradi obnašanja ameri- ške vlade ni bilo mogoče doseči sporazuma z di- plomatskimi pogajanj.

Važno opozorilo glede kart in prehrane

Prehranjevalni zavod opozarja prebivalstvo, da je razposlal občinam preskrbovalnim uradom v Ljubljanski pokrajini okrožnico III-1-št.1020-3, ki zajema vse njegove glavne odločbe v zadevi prehrane in obnem prinaša nove.

Ta okrožnica poenostavlja sistem racioniranja in objavlja nove odločbe, ki naj bi prinesle več vneme v izpolnjevanju prehranjevalnih predpisov in podvrge strogi kontroli odnos vsakega po- smeznika do njih.

Nove najvišje prodajne cene

Za koruzno moko

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je določil naslednje najvišje cene za koruzno moko:

V prodaji na debelo, franko skladišče trgovca na debelo, brez trošarine 187 lir za 100 kg, v prodaji na drobno, za mesto Ljubljana, franko skladišče prodajalca, všteti vse trošarinske dav- ščine 210 lire za 1 kg. Trošarina za mesto Ljub- ljana znaša 0,02 lire za kg. Cenik s temi cenami mora biti nabit v prodajalnah na občinstvu do- bro vidnem mestu.

Okrajna načelstva lahko določijo še nižjo ce- no, nego so navedene, vsako zvišanje cen pa mo- ra prej odobriti Visoki Komisar. Kršitelje te na- redbe se kaznujejo po uredbi o cenah z dne 12. marca 1941. Uredba je objavljena v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino z dne 13. decembra in je tega dne stopila v veljavo.

Za med

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil naslednje najvišje prodajne cene: trčani

Okrožnica bo ostala nabita skozi 15 dni na občinah deskah.

Prebivalstvo pokrajine je vabljeno, da gornje vzame na znanje, da se lahko potanko pouči o dolžnostih, ki jih nalaga, in o posledicah more- bitnih prekrškov.

Prehranjevalni zavod Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino

med (prva številka pomeni ceno za prodajo na debelo, druga za prodajo na drobno): med po teži, za kg neto 19,60—23,70, v posodah iz para- finirane lepenke, za kg bruto 21,40—25,85, v ste- klenih posodah po 1 kg 24—29,10, po 800 gramov 19,50—23,70, po 750 gramov 18,65—22,65, po 600 gramov 14,95—18,30, po 500 gramov 12,70—15,60, po 450 gramov 11,80—14,55, po 300 gramov 8,60—10,80, po 220 gramov 6,80—8,70 lir za kg.

V prodajnih cenah na debelo je všteti davek na poslovni promet brez mestne trošarine. V prodajnih cenah na drobno za mesto Ljubljana sta všteta davek na poslovni promet in mestna trošarina.

Uredba je stopila v veljavo z dnem objave v Službenem listu, t. j. 13. decembra.

Za suhe jedilne gobe

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je določil naslednje prodajno ceno za suhe jedilne gobe-gobane (jurčke) v prodaji na debelo za 100 kilogramov neto 9000 lir brez mestne trošarine, franko skladišče in v prodaji na drobno za mesto Ljubljana za 1 kg neto 105 lir všteti mestno trošarino, franko prodajalca.

Uredba je objavljena v Službenem listu z dne 13. decembra in je tega dne stopila v veljavo.

Tarifa za avtoizvoške

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odobril naslednjo tarifo za avtoizvoške v Ljub- ljanski pokrajini: za prvih 500 metrov vožnje 3,80 lir, za vsake naslednjih 100 metrov 0,38 li- re, za vsaki 2 minuti postanka 0,38 lire, za pre- voz prtljage 1,90 in za prevoz psa 1,90 lire. Za vožnje izven mestnih meja se zaračuna po 3 lire za kilometer. Tarifa mora biti izvešena na do- bro vidnem mestu v avtomobilu.

Avtoizvoški, ki ne bi izvešili tarife, ki bi zahtevali višje cene od tarifnih cen ali ki ne bi uporabljali taksaometra ali bi namerno predru- gačili njegovo delovanje ali štetje, se kaznujejo v denarju do 2000 lir, v hujših primerih pa z od- vzemom prometnega dovolila.

Naredba je stopila v veljavo z objavo v Služ- benem listu, t. j. 13. decembra.

Pri razpravi v Trstu so včeraj govorili nekateri zagovorniki, drugi pa še bodo

Trst, 13. decembra.

Tudi pri včerajšnji razpravi pred posebnim so- sešcem za zaščito države, so govorili zagovorniki posameznih obtožencev.

Kot prvi je nastopil s svojim obrambnim go- vorom odvetnik Mario Pittaluga, zagovornik ob- toženca Jožefa Tomažiča, za katerega je državni tožilec zahteval smrtno kazen. Branilec je govoril o komunističnem delovanju Tomažiča, ki je bilo v običnem nasprotju s delovanjem teroristov in na- cionalistov, ter je prosil sodišče, naj z obtožencem postopa milostno in velikodušno, kakor to delajo močni.

Odvetnik Turola, zagovornik Tončiča, Pahor- ja, Mankoča, Bobiča in Udoviča, je skušal doka-

zati, da ni bilo prave organizacije za dosego konč- nega cilja med tistimi obtoženci, ki spadajo v tako imenovano skupino »razumnikov«, vsaj v večini primerov ne, posebno pa še med onimi obtoženci, ki jih Turola zagovarja. Na koncu svojega govora je prosil sodišče, naj tem obtožencem odmerijo milo kazen.

Govorili so potem še odvetnik Montico, ki za- govarja Abramo, Ulčiča in Colja, odvetnik Celenti, branilec Caramoreja in Uršiča, odvetnik Matosel Moriani za Di Lenarda, odvetnik Zennaro za Co- piča, odvetnik Moro, zagovornik Posarellija, Po- stojna, Dujčiča, Lušina, Besednjaka in Škerlja.

Danes bodo imeli svoje obrambne govore še ostali zagovorniki.

Nadaljujmo prve petke!

Strašno gorje je leglo na človeški rod. Po vsej pravici je že leta 1932 pokojni papež Pij XI. v svoji okrožnici: O molitvi in pokori v zadostje presv. Sreč Jezusovega zapisa med drugim: »Če se ozremo na dolgo in žalostno vrsto nadlog — to nesrečno dediščino greha — ki pomenijo neke postaje padlega človeka na njegovem zemeljskem potu, se človeštvo izra vesoljnega potopa pač ni nikdar nahajalo v večji in tako splošni stiski, v kakršni ga z žalostjo opazujemo danes.«

Zakaj je prišlo gorje nad Jeruzalem in nad judovsko ljudstvo? Zakaj? Prerok Jeremija jim je odkrito povedal: »Gospod ni mogel dlje prenašati vaše hudobije, zato je vaš dežela v puščavo in v strmenje in v prekletje. Zato, ker ste grešili zoper Gospoda in niste poslušali Gospodovega glasu in niste ravnali po njegovih postavi in njegovih zapovedih, zato je prišla nad vas ta nesreča« (Jer. 44, 22—23).

Morda bi kdo dejal: Judovsko ljudstvo je bilo izvoljeno ljudstvo, zato ga je tudi Bog za nezvestoto posebno kaznoval, ker je takšne kazni res zaslužilo. Ni pa s tem rečeno, da Bog tudi druge narode za greh že vedno tu na svetu kaznuje.

Morda je to res: vendar pa pamet, razsvetljena pa veri v Boga in božjo Pravičnost takole sklepa: Vsak greh zahteva primerno kazen. Narodov pa Bog za greh ne bo kaznoval na onem svetu, ker tam narodov kot narodov ne bo. Torej jih mora kaznovati že na tem svetu. In res vidimo, kako Bog od časa do časa kaznuje narode, nekatere z velikimi naravnimi katastrofami, s potresi, povodnjami, lakoto, druge z vojnami, pretrati, še druge z nevihtami in vojškami, nekatere je celo potrebil z zemljo.

Tako pamet, razsvetljena pa veri. In kaj naj rečemo ob tej misli o našem narodu? Pred oči nam stopa evangelist sv. Luka, ki poroča v svojem evangeliju (13, 1—9), da se je nekoč približal Jezusu med njegovim govorom nekaj ljudi, ki so mu sporočili, da je dal Pilat daritvijo umoriti nekaj Galilejcev. Seveda so Jezusovi poslušalci takoj sklepali: Pravična božja kazen jih je zadela. Bili so grešniki, zato jih je Bog pokončal.

Tedaj se oglasi Gospod: Menite, da so bili ti Galilejci večji grešniki kot vi drugi Galilejci, ker jih je to trpljenje zadelo? Ne, vam pravim; toda, če se ne spokorite, boste vsi enako pokončani. Prav tisti čas je tudi moralo biti, da se je podrl stolp pri Siloi in pokopal pod seboj osemnajst ljudi. Judje so si spet takoj ustvarili sodbo: Grešniki so bili: zadela jih je božja roka, kakor so zaslužili. Jezus pa jim pravi: »Ali oni osemnajst, ki je nanje padel stolp pri Siloi in jih pobil, menite, da so bili bolj krivi kot vsi ljudje, kateri prebivajo v Jeruzalemu? Ne, vam pravim: toda, če se ne spokorite, boste vsi prav tako končani.«

Ne sodimo drugih, sodimo sebe. Sebi izprašajmo vest! Ali smo Slovenci res čisti pred Gospodom?

Nič ne tajimo, mnogo dobrega smo storili tudi mi tekom stoletij, odkar uživamo dobroto

»Pravljice« Božene Nemcove še lahko dobite po 5 lir broširane in po 11 lir vezane v platno. Darujte to vredno knjigo svojim bližnjim in daljnim prijateljem!

Nova regulacija starega Vodmata

Na predlog mestnega gradbenega odbora, naj se spremeni regulacijski in zazidalni načrt za blok med Jenkovo, Japljevo, Bohoričevo in Ravnikarjevo ulico v Vodmatu, je mestni tehnični oddelek izdelal nov spreminjalni regulacijski načrt za ta del mesta, ki določa naslednje spremembe: Jenkova ulica bo razširjena od 10 metrov na 20 m. Zlomljena podaljšana Ravnikarjeva ulica bo zravnanjena in usmerjena na stik sedanje Ravnikarjeve ulice z Bohoričevo ulico ter bo razširjena od 10 na 12 m.

Redko naselje s pritličnimi ali enonadstropnimi hišami bo spremenjeno v vrstni sistem z dvonadstropnimi hišami. Te spremembe so potrebne iz več razlogov. Podaljšana, na 20 m razširjena Jenkova ulica, je določena za važno in kolikor toliko neposredno zvezo Vodmata, Kodeljevega in Most z glavnim kolodvorom. Premaknjeni stiki ulic so nepregledni in prometna ovira, zato je določena usmeritev stika podaljšane nove ulice na stik sedanje Ravnikarjeve ulice. Zravnanje ulice in estetsko popolnejša. Razen tega je pa redko naselje v tem bloku neumestno ter tako za privatnike kot za mestno občino neekonomično. Z dovoljenim štirimetrimskim hodnikom od sosedov tudi higienski oziroma niso bili dovolj varovani.

Nova zazidava z dvonadstropnimi hišami v vrstnem sistemu je mnogo bolj ekonomična ter so javni oziroma, predvsem higienski, kar se tiče osvetljevanja dvorišč in cestne strani, v polni meri varovani. Zaradi boljše zračenja je pa blok odprt proti severu in jugu ter je slehern

krščanstva, storili tudi po svetovni vojni za čast božjo. Gotovo je, da bo Bog na svoj način tem dobrim ljudem povrnil, kar koli so storili in storijo za božje kraljestvo.

A vendar je prevažno vprašanje: Ali smo Slovenci vsi ostali Bogu zvesti v vseh stvareh? Ali morda nismo v marsičem odstopili od Gospoda? ... Ni prostora, da bi se dlje mudili pri tem razmišljanju, a že na prvi pogled v grešni register Slovencev lahko rečemo s prerokom: »Prevelika dobrotljivost Gospodova je, da nismo pokončani« (Jer. 3, 22).

Če pa to, potem smo dolžni delati pokoro vsi, da nas ne zadene še večje zlo, da ne bomo prav tako končani kot ti in ti. Vsi smo torej pokore potrebni.

Posvet o delovanju Dopolavora

»Diletantski dan« bo v Ljubljani dne 4. januarja

Na sedežu pokrajinskega Dopolavora v Ljubljani je bil v petek popoldne informativni sestanek, katerega je vodil Zvezni podtajnik comm. Gatti. Na sestanku so bili: zaupnica ženskih fašijev ga. De Vecchi, pokrajinski tajnik Dopolavora Mario Liberati, predsednik pokrajinske delavske zveze dr. Alujevič in številni predstavniki najrazličnejših industrijskih, trgovskih in obrtniških delojemalskih in delodajalskih organizacij.

Zborovanje je začel Zvezni podtajnik comm. Gatti, ki je uvodoma poudaril, da je bil sestanek sklican zato, da bi delodajalci in delojemalci bili obveščeni o pravih namenu in načrtih Dopolavora. Na novo urejenem sedežu pokrajinskega Dopolavora na Taboru bo sedaj mogoče sklicati v življenje vse panoge Dopolavora, tako športno, kulturno in zabavno. Na sedežu se bodo lahko združevali delavci iz vse Ljubljane, dana jim bo možnost, da se spoznajo med seboj. V dopolavorističnem udeleževanju bodo tako združene v tovarstvih in prijetelstvu vse socialne kategorije delavstva. Ta originalna zamisel je vredna vsega občudovanja, saj je izraz pristnih čustev mase, ki lahko na različnih manifestacijah pokaže svojo iniciativo. Dopolavoro nudi možnost, da se delavstvo posveti tudi tistim panogam športa ali kakršnega koli kulturnega udeleževanja, ki so bile doslej odprte le bogatim. Najvažnejše delo Dopolavora pa je vzgajanje v srčni kulturi, umetnosti in humanosti. Tako približuje ta organizacija narod pojmu ljudske kulture, ga navaja na ljudsko umetnost in na tradicije ter tako plemeniti posameznika.

Tudi strokovna izobrazba je važna panoga dopolavorističnega udeleževanja. Večerni strokovni tečajji bodo izpopolnjevali strokovno izobrazbo delavstva in povečali njihovo kvalifikacijo in produktivne sile. S tem, da se delavstvo vzgaja ob prostem času naprej, se hkrati vzgaja za napredek. Poleg strokovne vzgoje sta važna činitelja izobrazbe tudi radio in kino Dopolavora, ki istočasno nudita oddiha potrebnemu delavstvu zdravo zabavo, ki se še spopajuje z umetniškimi prireditvami dramatskih in opernih predstav in diletantskih odrov. Prav vzgoja in izobrazba na glasbenem polju.

Pa ne samo obrtniškim in industrijskemu delavstvu, tudi poljedelskemu delavstvu je posvečena skrb Dopolavora. Poljedelci danes čuti, kako je vzvišen, ko mu vsa država daje pravi pomen. Dopolavoro ga hoče še bolj priverzati na zemljo, sledeč zgledu Duceja, ki poudarja, da si šteje v čast, da je kmečkega porekla.

Za povzdigo telesnega zdravja skrbi Dopolavoro s tem, da navaja člane k športnemu udeleževanju.

zazidava dvorišč in vrtov nedopustna. Ker gre torej za važne javne koristi, so vse te spremembe v zakonu utemeljene.

P § 8 in 12 gradbenega zakona je mestna občina te spremembe javno objavila v »Službenem listu« z dostavkom, da bodo ti spreminjalni regulacijski načrti razgrnjeni javnosti v tehničnem oddelku mest, poglavarstva na Nabrežju 20. septembra št. 2 v II. nadstropju, soba št. 39-40 in sicer vsak dan ves mesec med uradnimi urami od 9.30 do 12. Ta rok, ko bodo spreminjalni regulacijski načrti razgrnjeni javnosti, se pa prične šele 16. dan po objavi razglasa v »Služb. listu«, torej 16. dan po 13. decembru, da bodo načrti razstavljeni šele od 29. decembra t. l. do 29. januarja 1942. Pripombe zoper nameravane spremembe regulacijskega načrta morajo interesi predložiti mestni občini ljubljanski najkasneje v 15 dneh po 29. januarju 1942, torej najkasneje do 13. februarja 1942.

Uspel koncert Akademskega pevskega zbora

V petek zvečer je nastopil Akademski pevski zbor z lepim pevskim koncertom v veliki dvorani hotela Union. Akademski pevski zbor uživa med nami že dolga leta velik sloves, saj ni le med vsemi našimi pevskimi zbori najvidnejši in najodličnejši, ampak si je s svojim dolgoletnim delom po pravici priboril častno priznanje, da nam je edini odkril vso lepoto naših pesmi. S svojim delom je vnovič oživil bogate pevske zaklade in tradicije, ki v modernem času tako rade zapadejo pozabi, čeprav so izraz pristne narodove duše iz davnine. Po stilnih koncertih Akademski pevski glasbo od Gallusovih časov pa do dobe Novih akordov, ki jih je imel v zadnjih letih, je vzel letos v program slovenske, oziroma ponarodele pesmi. Obsežen program koncerta je obsegal priredbe raznih avtorjev, kot Adamiča, Bajuka, Deva, Foersterja, Jenka, Kocjančiča, Marolta in Tomca.

Kot redno vsa prejšnja leta, tako je bil tudi večerajšnji koncert razprodan in je bila dvorana

Iz občine Šmihel-Stopiče se žele izseliti v Nemčijo

Novo mesto, 11. dec. 1. Štangelj Anton (roj. 1900); 2. Štangelj Marija, roj. Gliha (1919); 3. Štangelj Oto (1937), vsi Zaba vas št. 1. obč. Šmihel-Stopiče; 4. Pechiarich Josip-Boris (1900), učitelj, Podgrad; 5. Pechiarich Gertrud-Schwicker (1902); 6. Pechiarich Sergius (1924); 7. Pechiarich Marija (1928); 8. Pechiarich Hedviga (1929); 9. Pechiarich Ernestina (1931); 10. Pechiarich Demetri (1932); 11. Pechiarich Carmen (1935); 12. Kocjan Marija (1924); 13. Kastelec Jožeta (1923); 14. Laze; 14. Turk Mihael (1910); 15. Turk Ida roj. Juran (1908); 16. Turk

Kako pa delajmo pokoro? Prilik je dosti, treba je le volje. Potrpežljivo nosimo vsakdanje križe, spolnjujemo vestno cerkveno postno postavo, premožnejši naj si v duhu krščanskega zatajevanja radi kaj utrgajo od svojega navadnega, čeprav zmernega načina življenja in tako pritrpane dobrote odstopijo siromakom, poravnajmo medsebojne spore in sovraštva, ne vračujmo huduga s hudim, pogostejše pristopajmo k sv. zakramentu, skratka ne samo zunanja bodi pokora, predvsem naj ee v vsem ukloni naša volja božji volji. In do tega sklepa naj nas vodi zlasti pobožnost devetih petkov! Kakor smo jo v obilnem številu pričeli, tako jo nadaljujmo še z bolj spokorjenim duhom in še v večjem številu vse naslednje prve petke!

vanju, športnim igram, ki so žola z vzgojo značaja v masah. Da bi spoznali člani vso Kraljevino, bodo prirejali izlete in krožna potovanja. Posebej ustvarja Dopolavoro za žensko torišče pesmi in kulture v želji, da pridobi na moči, dražesti in značaju. Velikega pomena je njegovo preventivno delo za zdravje, naroda. Njegovo socialno zavarovanje in njegova preventivna borba na veterinarskem polju. Vse to udeleževanje Dopolavora je združeno v tej veličastni ustanovi, katero je Italija prva ustvarila in katero bodo prej ali slej morale prevzeti vse druge države, ki hočejo imeti zdrav rod.

Ko sedaj začnemo Dopolavoro z razsežnim delom v Ljubljanski pokrajini, je prav, če vsi spoznajo njegov začetni program, ki je tako rekoč že pred izvršitvijo. Na Taboru so urejene na novo kopalnice, kino-dvorana za predstave Dopolavora in lutkovno gledališče za otroke članov Dopolavora. V bližini bodočnosti pripravljajo Dopolavoro tekme harmonikarjev, tekme diletantov, pripravljajo taborenja, ping-pong turnir, šahovski turnir in tekme pevskih zborov. V kratkem se bodo začeli strokovni tečajji za natakarje, za trgovske pomočnike in za izločbene aranžerje, prav tako pa tudi jezikovni tečajji.

Nato je Zvezni podtajnik comm. Gatti pojasnil, da je namen sestanka priprava za ustanovitev podjetniških in strokovnih Dopolavorov. Da bo ustanovitveno delo šlo čim hitreje izpod rok, je treba sestaviti komisije, ki bodo čim hitreje preštudirale vse pogoje za ustanovitev Dopolavorov. Na predlog Zveznega podtajnika Gattija so bile nato imenovane komisije za ustanovitev podjetniških Dopolavorov pod vodstvom dr. Marchessonija, komisija za ustanovitev strokovnih Dopolavorov pod vodstvom dr. Alessanija in komisija za splošne naloge pokrajinskega Dopolavora pod vodstvom dr. Carra. Za člane komisij so bili imenovani sami strokovnjaki, zastopniki delodajalcev in pa delojemalcev. Zvezni podtajnik je naprosil tudi zastopnico ženskega fašija za sodelovanje in omenil, da je sedaj vložilo že 400 prosilcev prošnje za sprejem v Dopolavoro in da se že snujejo podjetniški Dopolavori v papirnici v Vevčah, v tovarni Saturnus, v pivovarni Union in v tobačni tovarni. Z zahvalo za sodelovanje je zaključil Zvezni podtajnik sestanek.

»Diletantski dan« Dopolavora

Ljubljanski pokrajinski Dopolavoro bo priredil v nedeljo 4. januarja »Diletantski dan« v Ljubljani. Tega se lahko udeležijo vsi državljani slovenske narodnosti, ki prebivajo v Ljubljanski pokrajini in so dobrega moralnega vedenja. Prireditve »Diletantskega dneva« je razdeljena v tri oddelke: 1. glasba, 2. petje, 3. posnemanje. V prvem oddelku lahko nastopijo oni, ki igrajo na glasbila raznih vrst, v drugem tisti, ki imajo izredne pevske sposobnosti, v tretjem pa taki, ki imajo izredne sposobnosti v posnemanju, izvemski tako, ki bi utegnili žaliti vero, dostojnost ali ustanove. Udeležiti se dneva lahko vsakdo ne glede na spol in starost. Udeleženci morajo predložiti prošnje za vpis do 27. decembra, formular za prošnjo dobe na sedežu pokrajinskega Dopolavora, Tabor 13, tel. 26-21.

Pokrajinski Dopolavoro si pridržuje pravico zahtevati, da vsi tekmovalci na sedežu Dopolavora poskusno nastopijo ter lahko izključijo one, ki bi se pokazali nezadostno pripravljene. Posebna komisija treh umetnikov bo izrekla razsodbo. Prireditve bo javna in bo program navajal imena vseh tistih, ki se je bodo udeležili. Začetek predstave ob 14 dne 4. januarja.

Najboljše diletanti bodo prijavljeni ljubljanskemu EIAR-ju za eventualno sodelovanje. Po dva najboljša ocenjena tekmovalca iz vsakega oddelka pa bosta poslena na stroške Generalnega tajništva Dopolavora v Rim in bosta sodelovala pri radijski oddaji, ki jo bo imel EIAR ob priliki »30 minut

Kristusova zgodovina

Giovanni Papini

8. Očetovstvo

V naravi, kjer sonce sije na dobre in hudobne, kjer žito raste in rumeni, da daje kruha na mizo Judom in poganom, kjer zvezde svetijo nad pastirsko kočjo in bratomorčevu ječu, kjer grozdne jagode črnuje in se polnijo, da dajo vino za svatovski obed in za pijanega razbojnika, kjer ptice pod nehom svobodno pevajo in najdejo piko brez truda in imajo lisice-tatice skrivališče in se lilije na polju odejajo razkošneje kot kralji — je Jezus našel zemeljsko potrdilo za svojo večno resnico, da Bog ni gospodar, ki tisoč let očita dobroto enega dne, niti ni strog sodnik, ki ukazuje uničiti sovražnike, niti veliki sultan, ki zahteva, da mu služijo satrapi visokega rodu in pazi, da služabnik izpolnjuje do zadnje pike stroge obredne predpise kraljevskega dvora. t. j. templja.

Kristus je kot Sin vedel, da je Bog Oče — oče vseh ljudi in ne samo Abrahamovega naroda. Zennova ljubezen je močna, a mesena in ljubosumna, bratovska je pogosto zastrupljena z zavistjo, sinovska je prepojena z upornostjo, prijateljska omadeževana z goljufijo, gospodarjeva napolnjena z oholo pojenljivostjo. Samo očetovska ljubezen do otroka je popolna ljubezen, čista, nesebična ljubezen. Oče stori za sina to, kar ne bi storil za nikogar drugega. Sin je njegovo delo, meso njegovega mesa, kost njegovih kosti, je del njegave samega, ki raste tik njega dan za dnem, je nadaljevanje, izpopolnjevanje in dovršitev njegovega bitja. Starec oživi v sinu, preteklost se motri v bodočnosti; kdor je živel, se žrtvuje za onega, ki mora živeti. Oče živi za sina, se ga veseli, vidi v njem sebe in se z njim ponaša. Kadar govori o stvari, misli na stvaritelja; sin mu je bil rojen v trenutku naslade, v naročju žene, izbrane izmed vseh žena; rodila ga je božanska bolečina te žene; solze in znoj so bile njegova cena, videl ga je rasti pri svojih nogah in ob svojih bokih, grel je njegove male, mrzle roke med svojimi, slišal njegovo prvo besedo — večno in vedno novo čudo, videl njegove gugaljote korake po hišnem pločniku; gledal je, da se v tem od njega ustvarjenem, pod njegovimi očmi razcvetelem telesu poraja, brsti in pojavlja duša — nova človeška duša, edini zaklad, katerega nič ne odkupi. Opazil je, da se v njegovem obrazu počasi oblikujejo njegove lastne poteze in poteze njegove žene, žene, s katero se edino v tem skupnem plodu družijo, da bi se telesi več ne ločili — par, ki bi hotel biti v ljubezni eno samo telo, kar se mu posreči le v sinu. Pred tem novim bitjem, svojim delom, čuti, da je doberhoten, mogočen in srečen stvaritelj. Kajti sin vse pričakuje od očeta in dokler je majhen, ima zaupanje le do očeta in se čuti varnega le v očetovi bližini. Oče ve, da mora zanj živeti, zanj trpeti in zanj delati. Oče je zemeljski Bog za sina in sin je skoraj Bog za očeta.

v svetuc. Udeležencem, ki bivaajo izven Ljubljane, bodo stroški za pot in prenočišče povrnjeni.

Posebni pomen »Diletantskega dneva« je v tem, da se odkrivajo neznani talenti. Dopolavoro bo namreč vedno skrbel, da se bodo nadarjeni lahko izpopolnjevali v panogi, za katero kažejo največ nadarjenosti.

Iz Goriške pokrajine

Kako je v Logu pri Sv. Luciji ob Soči. Log leži s svojim ravnim poljem tik ob meji stare toliminske grofije. Po številu hiš in prebivalstva je malo naselje, ki komaj zasluži ime vasi. Zato knjige in listi molče o tem skritem, pa lepem kotičku Tolminске. Pod poljem teče železnica skozi najdaljši predor na progi Podbrdo-Gorica. Soška dolina se tukaj za hip nekoliko razširi, potem ko se spoji z Ušuckom. Kljub majhnemu številu hiš uživa Log dobroto treh javnih ali skoraj javnih ustanov: ima šolo, v katero pa žal zahaja vedno manj dece, ima gostilno s trafikom in zadružno mlekarino. Najbolj pogrešajo Ložani cerkev, do katere imajo skoraj dobro uro; vendar so navadno točnejši pri božjih opravilih kot sami Mostarji. V vsakem pogledu hočejo namreč ostati vredni potomci največjega dobrotnika svetolucijske cerkve Blaža Kobala iz 17. stoletja. O tem priča skoraj splošna skupna molitev svetega rožnega venca po družinah. To toplo versko pripravljanje nekoliko kazi zanemarjena poljska kapelica. Vendar dal' Bog, da bi Log vedno ostal tako zvest Bogu in rodu kot doslej. Ložani se večinoma bavijo s poljedelstvom in živinorejo. Le malo je med njimi težakov in obrtnikov, če izvzamemo izselence, katerih je precej zlasti v Ljubljani. Kot povprečnim kmetom jim poteka življenje precej mirno in le tu pa tam zaveje potki preko loških hiš hladen piš. Vsekakor pa Ložani trdno zaupajo v Boga in bodočnost.

Iz Šmarjete

Sanitetna avtokolona notr. ministrstva nas je te dni pod vodstvom dr. Duceja že drugič obiskala. To pot je bilo med ljudstvom vse drugačno zanimanje kot pa v juniju. Izmed 2600 prebivalcev jih je bilo v 2 dneh pregledanih 2205. Skoraj najbolj je bil oblegan voz, kjer so drli zobe in vsak, ki je stopil iz voza, je najprvo izpljunil kri, potem pa rekel, da ni nič čutil, kdaj mu je zdravnik izpulil nadležno škrbino ali kak pokvarjeni zob. Zdravniki se niso držali uradnih ur, ampak delali kar naprej in naprej. Po izjavi g. primarija je splošno zdravstveno stanje ljudstva zelo ugodno. Najprisrčnejša hvala za ta obisk!

Iz Ribnice

»Slovenec koledar« bo v kratkem dostavljen v Ribnici (in vaseh) ter v Dolenji vasi ter Prigorici.

Iz Metlike

V soboto, 20. decembra, ob 18.15 zvečer gostuje v Narodnem gledališču iz Ljubljane z velezabavno šunkovo komedijo v 3. dejanjih »Pesem s cestec«, Opozarjamo na to gostovanje.

Seznam knjig

ki jih po izredno znižanih cenah dobite v naših

BOŽIČNIH KOLEKCIJAH

je tiskan v vestniku

Naša knjiga

Številka 4-6

ki je pravkar izšel

Ljubljanskim naročnikom

»Slovenec« smo za priložilo v

današnji številki, drugi ga

dobijo po pošti. Lahko ga

dobite tudi v naši knjižarni

Naš pester Božični kolekci-

je za vsakega nalepiti in

nalepiti dar. Seznam in

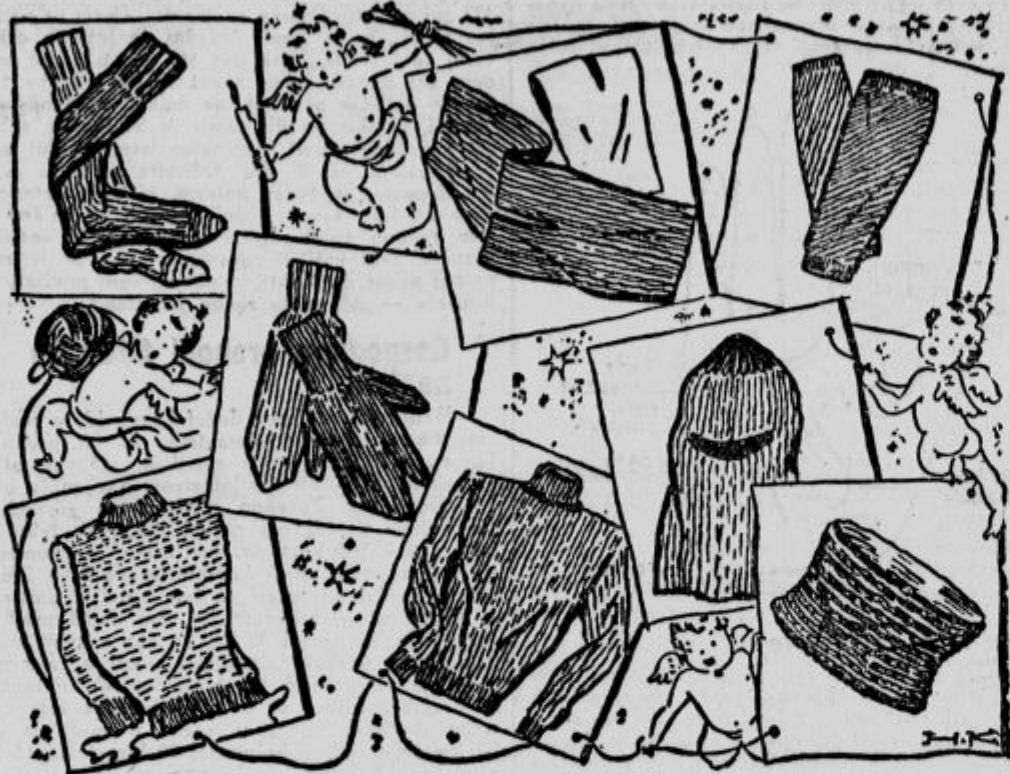
vestniku Naša knjiga pazlji-

vo preberite.

Ljudska knjižarna

Ljubljana, Pred škofijo 5

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Tole lahko napletemo za božič

Če nimamo volne, pa žrtvujemo kak star športni žemper ali druge volnene predmete, ki so njih niti zadosti mehke in jih je mogoče dobro uporabiti. Če je nit preveč tanka, delajmo dvojno, če je barva presvetla, jo pobarvajmo. Kaj naj pletemo za naše moške? Ravnale se bomo po tem, koliko imamo volne na razpolago. Dolge ali kratke nogavice bodo vsakomur dobrodošle. Če ne znamo pravilno splesti pete in stopala, spletimo le navadne ogrevalce

za meča ali kolena. Pripravne so tudi rokavice iz tanke volne, ki imajo palca in kazalca iz srednje debele volne, ali pa rokavice brez prstov iz debele volne. Kdor ima dovolj časa in volne, naj splete višek vseh toplih pozimskih krasot — to je lep žemper, pa bodi da je športne vrste ali pa v obliki telovnika. Zdjaj pa urno na delo! Kroje si lahko pripravimo in kaka soseda ti bo rada pomagala.

Potrpljenje

Starši, zlasti mali, so pri vzgoji otrok s svojimi živci in s potrpljenjem v težki skušnjavi. Ni vsakdo srečen posestnik te lepe, a težke lastnosti, ki je skorajda enaka znanosti. Vse, kar živi in dela, more s potrpljivostjo obdržati ravnovesje. Potrpljenje podvoji moči, ker je počasno, a učinkuje zanesljivo. Potrpljivost je tista delujoča moč, ki se je poslužila volja pri vsakem resnem podjetju. Rabimo jo na vsaki stopnici socialne lestve, nikjer pa ni tako potrebna kot ravno pri domačem ognjišču. Zlasti jo torej rabimo v družinskem krogu. Ta lastnost ni samo neka vrsta diplomacije, marveč je jamstvo za mir in skladnost. Da zmiremo vzgojiti otroke in jih pri-

praviti za borbo za obstoj, je treba da zgodaj skrbimo za uveljavljanje te dragocene lastnosti. Bodimo z dobrimi primeri za zgled, ker je mladina nenavadno podvržena nepotrpljivosti. Človeku vcepijo potrpljenje šele skušnje, grenki in temni doživljaji. Vcepiti ga dvajsetletnemu človeku ni tako lahko. Ni lahko zapovedati mu, da jeza in odpornost ne vodita k zmagi in uspehu, če je človek v nezgodah.

Potrpljenja pa ne smemo zamenjati s »slapom« in ravnodušnostjo ali z brezbriznostjo.

Potrpljenje je inteligentno in preudarno svetovanje v zapletenih prilikah in razmerah. Hitro ravnanje vodi k uspehu, če je izbran pravi moment in če ustreza srečnemu nada-

ljevanju. Upanje in potrpljenje sta lastnosti, ki pomagata prenašati življenjsko borbo. Staršem pa pomagata pri vzgoji otrok toliko, da vsako drugo zdravilo tega ne zmore. Kdo ni že doživel, da si je z navidezno neresljivimi ugankami belil glavo, prebedel več noči, prelival grenke solze, ne da bi našel izhod.

In glej — nekega dne — poseže vmes usoda, pokaže se rešitev in sicer večinoma takšna, na katero bi niti ne mislili! Prej smo čisto nepotrebno nanjo čakali.

Potrpljenje je pristna ženska lastnost. Žena jo potrebuje in uporablja v domačem krogu. Potrebuje jo pri majhnih in velikih, prav tako kot pri starih, razburljivih in bolehnih ljudeh. Potrebna je tudi pri skrbnem in zlovoljnem življenjskem tovarišu.

S svojo potrpljivostjo postane žena vladarica v hiši.

Ali je sploh kaj lepšega in bolj ljubeznivega, kakor je žena, ki je njeno edino orožje krotkost in blagohotnost? Ki potrpi marsikaj brez hrupa in kletve, in ki zna odgovoriti in zavrniti brez strasti in žela! Dr. D-š.)

Svilene nogavice in še kaj

Te dni smo brali v enem naših dnevnikov, da so »čilske ženske izdale razglas, ki v njem pravijo, da ne bodo več nosile svilenih nogavic, ker niso več voljne prenašati nesramne špekulacije tovarnarjev in trgovcev z nogavicami. Jako pametno — dodamo še mi — in nemara, da bi bilo prav, če bi se vse ženske ravnale po tem razglasu. Svilene nogavice stanajo že kar premoženje, raztrgane so v nekaj dneh, če že ne koj prvi dan, in je zares denar, ki ga izdamo zanje, vržen na cesto. Ženske bi se že res lahko spametovale, vsaj zdaj, ko je drugih potreb toliko!

Kako si napraviš kisló zelje doma

Pripraviš si le trde, bele zeljate glave. Zunanje, zelene liste odstraniš in jih uporabiš kot zelenjavo. Glave razčvetiš z ostrim nožem, storž izrežeš in zelje naribaš tako na drobno, kot ee le da. Potem ga daš v leseno posodo (skaf, kadio), dobro premešaš s soljo (1 do 1,5 odstotka soli vsega zelja) in pustiš stati čez noč. Sol posrka sok iz celic, napolni vse dele in ne pusti, da bi prišel zrak zraven. Posodo z zeljem daš na hladen, zračen prostor. V zatohlem prostoru bo tudi kisló zelje zatohlo ali pa bo začelo gniti. Važno je, da v tistem prostoru ni spravljene krompir, ker se kisló zelje rado navzame tujega duha. Zelje obtežimo s kamni. Večkrat ga pregledamo in kamne operemo.

Ko se zelje kuha, naj se kuha v lastnem soku in ne v vodi. Preden ga damo na mizo, dodajmo malo surovega kislega zelja, kar poveča vsebino vitaminov. V zelje naribajmo surov krompir, da je bolj okusno.

V raznih krajih kisajo zelje na različne načine. Pri nas je kisló zelje doma, pa ga zna že sleherná hiša sama pripraviti.

Zgodba o nezadovoljnem tramvaju

Človek je že tak, da je zmeraj nezadovoljen s tem, kar je in kar ima. Vedno nerga sam nad seboj in je zagovodnej prve vrste. Poslušajte pa zdaj zgodbo o nekem tramvajem vozu, o navadnem tramvaju, kakršnega tolikokrat vidiš na cesti.

»Prosim, kdo nima karte?« je vneto izpraševal sprevodnik, hodeč naprej in nazaj v tramvajem vozu.

Ta voz je bil čisto nov in so ga pravkar spustili na progo. Veselo je dirkal po mestu sem in tja in je pozvanjal:

»Čin-čin! Hej, umakni se!«

Zvonjenje tega tramvaja je bilo jasno, zvok prijeten za uho. Mimoidoči so gledali ta novi voz in se ustavljali, rekoč:

»Jej, kakšen lep voz!«

Seveda je ta voz dobro vedel, kako da je lep in kako je bil lepo prepleškan in je bil zato jako zadovoljen sam s seboj. Toda ti in jaz — ne vem, ali bi bila zadovoljna s takim življenjem. Ali veš, kako živi tramvajski voz?

stranice vagona, a voznik zavrti ročico in voz se odpravi na pot.

»Čin-čin,« se spet zasliši zvonec in tramvaj se vozi po ulicah.

A prav ob tej priliki se mu pripeti nenavaden dogodek. Iz stranske ulice se nenadoma pojavi velik, blesteč se avtomobil, pa hiti naprej, čeprav je to policija prepovedala.

»Čin-čin!« vpije tramvaj. »Beži z mojih tračnic!«

Namesto odgovora se mu avto nesramno zareži v obraz in se mu roga:

»Tru-truu! Ako hočem, se ti umaknem, če nočem, pa ne! Kaj mi pa moreš? Meni je vseeno, ali grem po tračnicah ali pa ne. Divjam okoli, koder le hočem. Drevim na desno ali na levo, ali po cestah ali po okolici mesta. Ti pa ne moreš nikamor s svojih tračnic in se boš svoj živ dan drgnil samo po tračnicah. Tru-truu,« iznova zatrohí avtomobil, pomiga z zadnjim koncem in izgine.

Toda tramvaj se strašno razjezi:

»Lej ga spakal! Saj sem zares kar privezan na tračnice! Kako sem vendar nesrečen!«

Vagon hiti dalje in nič več veselo ne pozvanja. Približa se mu tovorni voz. Privozi do tramvajskih tračnic, pa se okrene v stran. Tramvaj pogleda za njim in žalostno zavzdihne:

»Da, da, to je življenje! Gre, kamor hoče, a ne tako kot jaz...«

Naš tramvaj se še bolj razžalosti, ko prihití mimo njega dolg voz in se odpelje v dalj-ne kraje. Seveda, je bila stvar taka, da tudi ti vozovi niso šli, kamor bi bili sami hoteli, ampak kamor jih je vodil šofer, voznik, mehanik. Tega pa tramvaj seveda ni vedel. Ko se je pred njim pojavil spet tisti avtomobil, ki ga je jezil s svojo trobljo, češ: »Tru tru,« a ti, revček, se giblješ samo po svojih tračnicah,« se tramvajski voz ni mogel več premagati in je kričnil:

»Tudi jaz pojdem s tračnic!«

»Kr-kr-kr!«

A kaj bi? Ko se pojavi pod kolesji tudi kamen in pesek namesto gladkih tračnic, se tramvaj silno strese in mu vse šipe popokajo.

»Jo, kako me je zabolelo!« je še dejal, a potem se je moral ustaviti.

Sprevodnik se je začudil, razburjeni in prestrašeni potniki pa so začeli jezno vpiti:

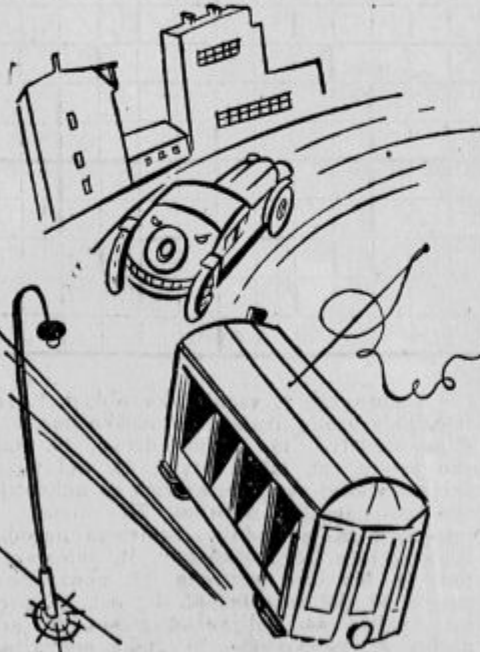
»Kakšen tramvaj pa je tol! Bi bilo pa že boljše, da bi bili šli peš!«

A kakor da bi se bil najbolj ponorčeval avto, ko je dejal:

»Ha, ha! Tru-truu! Glej, ga junaka! Le kaj si je izmisli, revše uboga!« se mu je smejal, dokler ni bil tramvaj spet lepo na varnem.

Seveda ni bil tramvaj po tem dogodku ne tako lep, ne več tako nov kot prej. Pa tudi zvonec ni več tako čisto zvenel in prejšnje jasno cincnanje se je slišalo zdaj zamolklo in neveselo, kot »zvjak-zvjak!« A zdaj pa tramvaj dobro ve, da ne sme skočiti s tira in da ne sme biti drugim nevoščljiv. Veakdo ima svoj pot, svoje tračnice...

In ti — če moraš pisati nalogo, ne misli, da bi bilo boljše prodajati časopise ali biti pismonoša ali ponujati pomaranče... Zmeraj je najboljšo to, kar pač si.

Od jutra do večera neprestano drevi po mestu, a ko pride ponoči v remizo, namesto da bi počival in se pogovarjal z drugimi vozovi o dogodkih tistega dne, tega ne more storiti, ker ne utegne. Le pomisli: Najprej pride k njemu čistilec z metlicami, čopiči, vijaki in ga snaži. Potem pridejo ženske v vedri in mokrimi cunjami in brišejo okna, klopi in tla. Potem odpeljejo voz pod curek vode, da se ves opere in slednjič, že proti jutru, se pojavijo mehaniki in mazači. In kakor kaki zdravniki, pazljivo pregledajo do najmanjše podrobnosti, ali je »bolnik« nared in bo mogel od jutra do večera frčati po mestu.

»V redu!« vzklikne mehanik našega vagona, pomče v torbo svoje orodje in škatlo z mazilom. »V redu!« svoje šenkrat, si ogleda

Računanje na pamet

Danes si ogledimo tista števila, ki dajo njih ednice število 10. Kako jih izračunaš na pamet?

Na primer, koliko je 53×67 ?

Ponovimo značilnost te številčne skupine: ednice se razlikujejo za 1, to je: 6 je za eno več kot 5, a ednici dasta skupaj 10, to je: $5 + 7 = 10$.

Za taka števila je za računanje na pamet tole pravilo:

a) Večjo desetico pomnožimo samo s seboj, to je, damo jo na kvadrat in ji odštejemo 1:

Torej: $6 \times 6 = 36 - 1 = 35$.

b) Od 100 odštejemo kvadrat ednice pri tisti desetici:

Torej: $100 - 7^2 = 100 - 49 = 51$.

c) Ti dve števili (35 in 51) napišemo drugo zraven drugega, pa imamo vsoto, torej:

$53 \times 67 = 3551$.

Pa drug primer:

Koliko je 82×98 ?

Takole: $9 \times 9 = 81 - 1 = 80$.

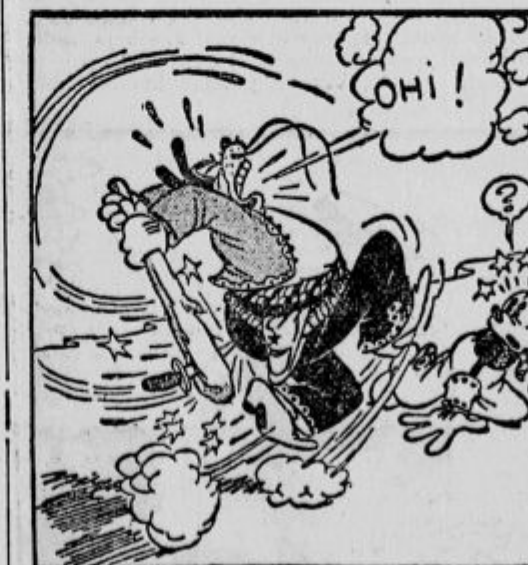
$100 - 8^2 = 100 - 64 = 36$.

Torej: $82 \times 98 = 8036$.

Mišek in Netopir

Tolovaj se je zarežal. Sunil je Miška v stran in pograbil bät.

»Nismo v kinu!« je kričal. »Zdaj gre za življenje. Kdor ima orožje, se brani z orožjem!« Z vso silo je zavihtel bät, da bi pobil Miška. Nenadoma pa je zarjul s tako strašnim glasom, da je Miška kar pretrelo. Da bi bolje zadel, je dvig-

nil bät s tako silo čez rame, da se mu je nož, ki je tičal v lesu, zasadil zadaj v pasu prav do ledvic. Mišek se je vrgel na razbojnika, da bi ga razorožil. Toda razbojnik ga je brnil v obraz. Trudil se je, da bi izdrl nož iz lesa.

Zmanjkalo je »ruskega« čaja

Radi vojne zapore je tudi pri nas zmanjkalo pravega ali »ruskega« čaja in gospodinja je zopet pred težko nalogo, kako nadomestiti pravi čaj.

Za pravi čaj se nabirajo mladi listi nekaterih kamelij (camelia japonica, c. sinensis in c. assamica). Nabrane liste puste zveneti, jih v posebno pripravljenih stiskalnicah stisnejo, da se segrejejo in fermentirajo. Listi vsebujejo coffein (= thein) theobromin, theophyllin, česlovino in eterična olja. Uživali so ga že 300 let pred Kristusom. Najboljši je Shan čaj, ki raste v pokrajini Shan blizu Birme. A ker je silno drag, ga v Evropi je težko dobiti. Ime »ruski čaj« je dobil radi tega, ker so ga prej pošiljali v Evropo preko Rusije.

Med našimi rastlinami imamo obilno nadomestkov za pravi čaj, ki so pravilno pripravljene, boljše in okusnejše poleg tega pa neprimerno cenejše. Med tem velikim izborom, več o tem bomo našli v »Slovenčevem koledarju«, naj omenim samo one rastline, ki dajo izvrsten čaj brez posebnih priprav in jih lahko vsak sam nabere in posuši.

Najstarejši in najbolj razširjen nadomestek za čaj je lipovo cvetje. Kako ga kuhamo, ve vsaka gospodinja. Omenim naj le, da mora biti barva lipovega čaja slična pravemu. Vreti ne sme predolgo!

Zelo okusen in s krasno aromo je čaj od gozdnih jagod. Nekateri nabirajo jagodovo listje jeseni, drugi spomladi (jesensko listje ima več karotina = A vitamin). A najfinejši čaj dobimo če nabiramo z listi vred tudi cvetje in zrele plodove. Jagodov čaj ima krasno zlato-rjavo barvo, je finega okusa in prijetnega vonja.

Iz posušenih in zrezanih jabolčnih olupkov, dobimo dober aromatičen čaj. Za skodelico čaja rabimo polno žlico zrezanih olupkov. Posebno izvrsten čaj nam dajo olupki lepo dišečih jabolč.

V zadnjem času so v Nemčiji uvedli mesto pravega čaja 3 mešanice. Glavna sestavina teh mešanic je malinovo listje. Tudi listje rdečkastih in močno trnjevih robid da izvrsten čaj.

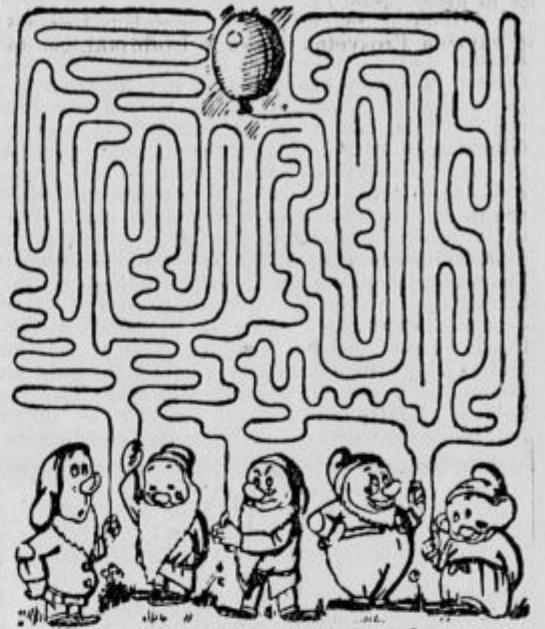
Zelo okusen in zdrav je čaj bezgovih jagod. Popolnoma zrele in posušene bezgove jagode damo kuhat v mrzlo vodo. Ko vro deset minut, jih stisnemo ter pustimo vreti še pet minut. Ta čaj rabi zelo malo sladkorja. Predpogoj za dober bezgov čaj pa je, da so nabrane jagode res dobro zrele in da vsebujejo čim več sladkorja.

Pravilno pripravljen čaj iz sleza in ajbiša, ki sta sicer radi preobilice sluzi zoprna, popravimo na ta način, da dodamo par kapljic brinovega soka. Čaj zadobí takoj izborn okus.

Seveda imamo še precej rastlin, ki nudijo dober čaj, vendar so zgoraj omenjene najuporabnejše, ker so vsakemu dosegljive in po okusu, kakor tudi po učinku pravemu čaju najbližje.

Vkuhana špinača

Zmeraj je dobro, če imamo za čez zimo pripravljeno malo vkuhane špinače. Še surovo jo moraš sesekljati, nekaj minut dušiti v neslaní vodi, nato jo daš v kozarce in jo 60 minut steriliziraš pri 100 stopinjah vročine.

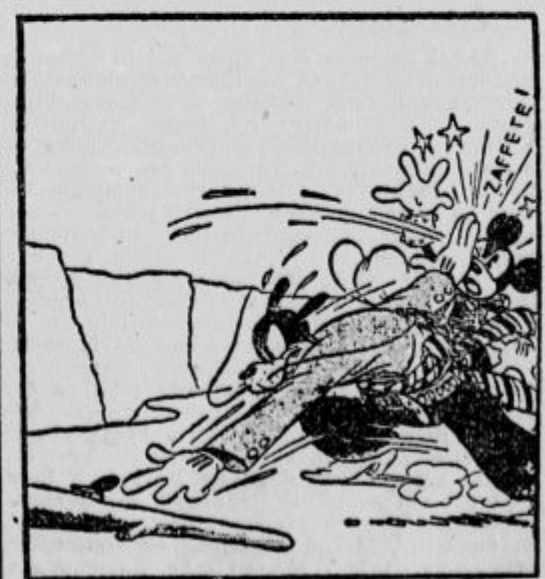
Kateri palček ima balonček?

Zlogovnica

a — a — bi — bla — bus — ce — cij — ča — čez — de — grad — ig — ja — ja — ka — kon — ksi — le — leip — mi — na — na — ni — om — ra — so — to — zig.

Iz teh 28 zlogov sestavi 9 besed s pomenom: 1. vozilo, 2. prestolnica kneza Koclja, 3. besednjak, 4. znanstveni zavod, 5. vas v zgornji Soški dolini, 6. moško ime, 7. mesto v Nemčiji, 8. domače moško ime (gl. 6.), 9. polotok v Aziji.

Prve in potem tretje črke, brane navzdol, povedo v sedanjem času potrebno izkaznico.

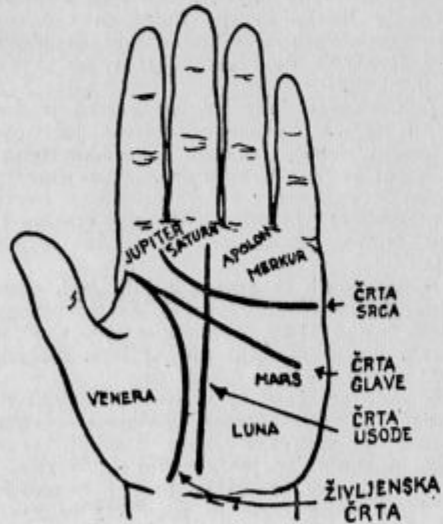

»Ti se torej nisi hotel boriti z neenakim orožjem!« se je posmehoval. »Le čakaj, tepec, zdaj ti pokažem, kaj se pravi enako orožje. Na kose te bom razrezal!« je žugal Mišku, ko se je trudil, da bi izdrl nož.

Kaj naj pomenijo črte na rokah?

Sedaj veš prav toliko, kot vedeževalci - »Prerokuj« si sam - Če roka slabo kaže, ne jokaj, saj se zabavaš

Zadnje nedeljo smo si ogledali, kaj pravijo čitalci iz rok o roki na splošno, o prstih, o bregovih ter o znamenjih na bregovih. Danes si bomo ogledali črte na rokah, oziroma na dlaneh. Za vse pa velja, kar je bilo povedano že pri našem prvem članku te vrste zadnje nedelje, da je namreč čitanje usode iz rok brez kakršne koli resne znanstvene podlage. O teh stvarih pišemo le zato, ker so duhovita ugibanja in pa zato, da se cenjeni bralci lahko sami prepričajo o potegavščinah, katerim lahko verneži nasedajo, če zaupajo ljudem, ki so željni njihovega denarja. Kdor se hoče pozabavati, si lahko sam »prerokuje«. Učinek bo prav isti, kakor če bi šel k vedeževalcu in mu odrajtal mastne denarje za prazno figo. Mogoče se v nekaterih črtah res odraža kako zrnco o človekovem značaju ali kakšni telesni lastnosti, o bodočnosti, ki vsakogar najbolj zanima, pa prav gotovo nič.

Črte na rokah

Glavne črte na rokah so: Življenjska črta, ki teče od Jupitrovega brega okrog Venerinega brega proti zapestju.

Črta glave, ki se začne približno tam, kjer življenjska črta ali malo vstran, teče preko dlani ter se konča med Marsovim in luninim bregom.

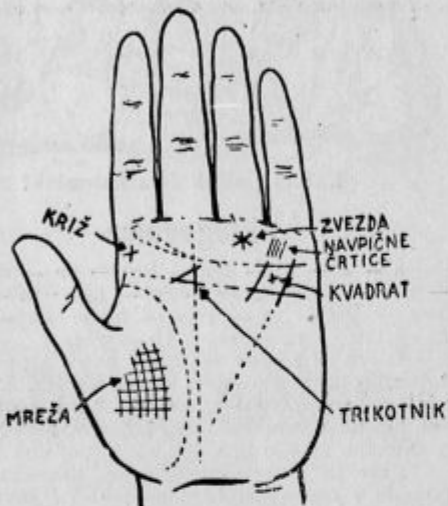
Srečna črta teče od kazalca preko dlani proti mezinu.

Črta usode teče navpično preko dlani. Črta zdravja teče od Luninega proti Merkurjevemu bregu.

Zapestne črte so vodoravne črte v zapestju, kjer se konča dlan.

Življenjska črta

Dolga in jasna življenjska črta naj bi pomenila dolgo, mirno, toda ne preveč srečno življenje. Dolga, nekoliko križasta življenjska črta naj bi pomenila, da je dotični človek zavisten ter ima občutek, da ga nekdo zasleduje. Kratka naj bi bila znak kratkega življenja. Široka in blesta ali belkasta naj bi pomenila pokvarjenost. Ozka in blesta življenjska črta naj bi bila znamenje nevedčnosti in nadlog. Globoka in rdeča — brutalnost, nagnjenost k ubijanju. Raztrgana na eni roki — zelo huda, toda ne smrtna bolezen. Raztrgana na obeh rokah naj bi pomenila prežgodno smrt. Viličasta proti Jupitrovemu bregu — ambicija in čast. Razcepeljena na začetku — slaboten značaj. Po posebnih črti zvezana s črto usode — rešitev iz smrtne nevarnosti. Viličasta proti črti glave — časti. Veje proti palcu — preobrat v življenju, udarci usode, revščina. Križ v začetku življenjske črte — nesreča v mladosti. Križ na koncu — bogastvo v pozni starosti. Pike — bolezn. Raztrgana na več točkah — dolga bolezen.

Črta glave

Dolga in jasna črta glave naj bi pomenila pri dotičnem človeku inteligentnost, dober spomin, jasnost duha. Dvojna — dedščina. Vijugasta — nagnjenost k špijonažu in tatvini. Kratka — pomanjkanje brihtnosti. Tenka — malo inteligentnosti. Verigasta — možganske bolezni. Prekinjena pod Saturnovim bregom — rana na možganih. Prelomljena s pikami — nevarnost možganske kapi. Zavita proti luninemu bregu — umetniške težnje, idealizem, uspeh v književnosti. Obrnjena proti Merkurjevemu bregu — prevzetnost, samo računanje, kradljivost. Obrnjena proti srečni črti — ljubezen, ki dovede v grob. Zvezda na koncu — blaznost. Zvezda na križišču s črto zdravja — sterilnost. Križ — smrtna rana. Modrikasta pika na tej črti naj bi pomenila vročinske, mrzlične bolezni. Viličasta proti Marsovu bregu — diplomacija. Združena s črto usode — nesreča. Nasilna smrt. Z odtlenkom na Merkurjev breg — sreča v trgovini ali industriji. Z odtlenkom proti Apolonovemu bregu — sreča v znanosti in umetnosti. Močno oddaljena od življenjske črte — zaupanje v samega sebe. Razsekana v več črtic — preglavice.

Črta srca

Kratka črta srca naj bi pomenila trdo srce, hladnost, samoljubje. Normalna — ljubezen,

čustvenost. Kdor je nima — naj bi bil lažniv in dvoiličen. Premalo značilna — znak mlaha-vosti, nizkotnih nagonov, prostaštva. Preveč značilna — hudo trpljenje.

Črta usode

Kakor že rečeno, teče ta črta navpično preko dlani, lahko pa se začne na različnih mestih, kar naj bi imelo svoj pomen.

Če se začne pri palcu in teče proti sredincu, bi pomenila srečo v poslovnem življenju; če teče proti črti srca, naj pomeni ljubezen; če teče od palca proti črti srca in je pod njo raztrgana — usodna ljubezen; od palca proti kazalcu — sreča v politiki in častikarstvu; od palca proti prstancu — zaslužek v umetnosti. Od palca proti mezinu — uspeh v umetnosti. Če teče črta usode od luninega brega proti Saturnovemu bregu — uspeh in sreča pri ženskem spolu; če teče od luninega brega proti črti srca — sreča v zakonu; če pa teče proti Jupitrovemu bregu — romantična in srečna ljubezen. Če teče črta usode od življenjske črte, pomeni to srečo, ki si jo bo dotičnik sam zaslužil.

Ako je črta usode viličasta v začetku, pot iz bogastva v revščino; viličasta na koncu, pot iz revščine v bogastvo; s križem: dosega ugodnejšega položaja v življenju; z zvezdo: obratno; modrikasta pika na črti usode: srčna bolezen; trikotnik — nedovoljena ljubezen; če je ta črta raztrgana: življenje polno avantur in razgibanosti; dolga in enovita življenjska črta: znak sreče. Pomanjkanje usodne črte — pusto in prazno življenje.

Črta zdravja

Dolga črta zdravja pomeni odlično zdravje. Vijugasta — znak bolezni, ki povzročajo skrb; rdečkasta — srčne bolezni; prekinjena — slabo zdravje; raztrgana — nasilna smrt. Zvezda na mestu, kjer se združita črta zdravja in črta glave — smrt otročnice. Rumenkasta — jetrne bolezni.

Zapestne črte

Vsaka zapestna črta pomeni 25 let življenja. Drugi znaki na teh črtah pomenijo: pri-

proste črte — priprostost razuma in srca; dvojne črte — bogastvo dvomljive vrednosti; trojne črte: veliko bogastvo, sreča, izpolnitev želja in upov.

Še nekatere črte

Poleg navedenih črt, ki jih zasledimo navadno pri vsakem človeku, je še nekaj drugih črt, ki jih nimajo vsi ljudje in ne na obeh rokah. Ena teh črt je sončna črta, ki jo imajo le redke osebe, ki imajo izredno usodo. Sončna črta teče od življenjske črte proti Apolonovemu bregu. Če je kratka, pomeni bogastvo, do katerega pride oseba s to črto slučajno. Sončna črta s križcem — prinaša bogastvo iz ljubezenskih okoliščin. S trikotnikom — oblast. Vijugasta — nečastno pridobljeno bogastvo. Dolga — bogastvo s lastnimi sredstvi.

Črta nesloge teče navpično preko življenjske črte in črte glave. Črta nadlog tečejo od življenjske črte. Če se združijo s črto srca, pomenijo nesrečno ljubezen. Če se združijo s črto glave, pomenijo bolezen v možganih, glavi itd. Dve črti nadlog, ki ju družijo zvezda, pomenita težke posledice političnih bojov.

Ko je čitatelj to prebral, vé prav toliko kot vedeževalci, torej zelo malo...

Sanje varujejo spanje

»Danes sem imel tako neumne sanje,« pripoveduje tramvajski sprevodnik svoji ženi. »Bilo je ravno opolnoči, ko sem pripeljal svoj voz v remizo. Naenkrat vidim gorati veliko hišo na oglu dveh ulic pri remizi. Gasilci, sem takoj pomislil. Nisem stopil z voza, ampak sem zvonil, zvonil. Zublji nad hišo so bili vedno večji. Tedaj me je na srečo zbudila budilka. Kar odleglo mi je, ko sem videl sonce, ki je prijetno sijalo skozi okno.« Komu se ni že kaj podobnega pripetilo? Ta je na sanje hitro pozabil, drugi jih je pripovedoval stari mami, ki ima sanjske bukve in mu je iz njih napovedala dediščino ali ljubosumno ženo.

Dušeslovci o sanjah

Moderna psihologija s sanjami dolgo ni vedela kaj početi. Tako so imeli prosto pot razlagalci sanj in pisci sanjskih bukev, ki so iz sanj navadno skleпали na ljubezen, dediščino, bolezni, srečo, bogastvo in podobno. Psihoanalitiki so govorili o erotičnih problemih podzavesti. Dušeslovci se s tem niso zadovoljili. Nerovečan Vold, ki se je največ in najbolj resno bavil s sanjami, pravi, da je skrivnost sanj in njihov pravi namen le en sam: sanje varujejo spanec.

Vsi čuti ne spe

Spanec se poloti najprej očesnih mišic, kar dobro ve vsakdo, ki zvečer rad bere. Med branjem pride trenutek, ko postanejo trepalnice težke, črte v knjigi so videti dvojne in občutek imaš, da so robovi in koti trepalnic suhi. Maneš si oči in se zopet malo posvečiš, a ne za dolgo. Potem odloži knjigo, sliši zatrobiti kak avtomobil — kajti uho je budnejše od oči — in kmalu nato že spiš. Sluh, ki zaspi najzadnji, se zjutraj tudi prvi zbudi. Nekateri ljudje imajo tako rahlo spanje, da slišijo vsak šum. Sedaj pa nastopijo sanje. Njihova naloga je, odvajati čute od zunaj prihajajočih dražljajev in jih spreminjati v različne sanjave predstave, da ne motijo spanja. In tako spretno varajo živčevje.

Sprevodnik je pravilno sanjal

Sanje tramvajskega vozača niso bile prav nič neumne. Bilo je jutro, sonce je sijalo v sobo in budilka je začela zvoniti. Oboje mu je dražilo uho in oko. Takoj so posegle sanje vmes: zvonjenje budilke je bilo spremenjeno v tramvajski voz, sončna luč pa v nočni požar. Sanje so oboje spretno združile s tem, da je vozač zvonil s tramvajskim zvoncem, hoteč priklicati gasilce. Seveda so sanje le malo podaljšale spanec, ker se je kmalu zbudil.

Sprevodnik je že dolgo spal in je bil spočit, poleg tega pa sta sončna luč in glas budilke bila premočna. Oslanjajoč se na take preproste izkušnje, so učenjaki nadaljevali s poskusi in na podoben način izvajali iz ljudi razne »smiselne« sanje. Preizkušali so, kako vplivajo različni dražljaji na čutila spečih ljudi. Kamenček, ki ga vržeš na okno spečega človeka, učinkuje na primer v sanjah kakor strel iz puške; bliskanje navadne žepne svetilke se spremeni pri spečem človeku v nevihto. Če človeku med spanjem privežeš nogo, sanja, da šepa. Če ima eno nogo odkrito, sanja, da hodi po mrzlem dežju. Če mu privežeš košček lesa na določeno mesto na hrbtu, sanja, da jaha in duševno precej trpi.

Ali veste...

da je največji pritisk v središču zemlje? naša 3 milijone atmosfer;
da je največ kratkovidnih ljudi na Japonskem in to okrog 20 milijonov;
da ima največjo zbirko kriminalnih odtiskov Scotland Yard in to nad 600.000 prstnih odtisov;
da je bil najčudovitejši človek neki sodnik v Londonu, ki je bil slep, pa je poznal 3000 zločincev po njihovih glasovih;
da je najboljši igralec bridga na Javi sam sultan, ki še ni izgubil nobene igre;
da čez 500 let ljudje ne bodo imeli več kurjih oči? Čez 500 let ljudje ne bodo imeli več kurjih oči, ker ne bodo več imeli prstov na nogah... Tako vsaj trdi dr. Albert Branston iz Čikaga. Po njegovem bodo tekom 500 let povzročili trdi pločniki in ozki čevlji, da na nogah ne bo več prstov, marveč samo stopalo. Pravi, da ne bo več ne prstov ne nohtov na nogah. Seveda tudi ne bo več plesalk, ki plešejo po prstih;

da bi lahko celo luno postavili v Atlantski ocean, tako da se nikjer ne bi dotikala obale;
da je baglama turška tamburica s tremi žicami;
da je bilo v zadnjih 100 letih izdelanih na vsem svetu okoli 2 milijona biljardnih krogel;
da je bambus 30—40 metrov visok;
da so odkrili planet Neptun l. 1846;
da lahko te dni opazujemo na večernem nebu kar 4 planete, in sicer Venero, Jupitra, Marsa in Saturna, kar je velika redkost;

da je največja arena za bikoborbe na Španskem v Sevilji? Tu lahko prisotuje bikoborbam 20.000 ljudi;
da delajo najboljše gosli iz rdečkastega lesa »bolitris«, ki raste v pražozdovih na Guyanti?

General »Zima«, general »Lakota« in general »Cas«, kakor si jih predstavlja nemški list »Die Post«.

Nameščenec dela samo 7 dni na leto?

Nameščenec je obiskal svojega delodajalca in ga prosil za povišanje plače. »Kaj pa vam je padlo v glavo«, mu odgovori ta ves razburjen. »Saj vendar mnogo premalo delate. Le pogledite: Leto ima 365 dni. Dobro. Vsak dan spite 8 ur, kar znese 122 dni na leto. Ostane še 243 dni. Osem ur na dan ste prosti, to je zopet 122 dni na leto in ostane torej še 121 dni. Vsak dan ste prosti 1 uro opoldne, kar nanese letno zopet 15 dni. Ostane torej še 106 dni. Ob nedeljah ne delate, zato odštejemo 52 dni, ostane pa jih samo še 54. Vsako soboto ste popoldne prosti, kar znese letno 26 dni manj, torej ostane še 28 dni. Odštejte od tega še 14 dni dopusta, en teden bolezni, tako da ostane za delo na leto samo 7 dni. Raznih praznikov pri tem računu sploh nisem upošteval. In sedaj si drznete zahtevati še povišanje? Vi bi še meni morali nekaj doplačati in ne jaz vam povišati dohodke!« — Ali je ta račun pravičen?

Gospodinja prehodi 8000 km na leto

Madžarski profesor Jožef Leryveld je sestavil statistiko o številu kilometrov, ki jih prehodijo ljudje na dan v svojih poklicih. »Človek ulice« naredi na dan 18.098 kilometrov, kar znaša okoli 13 kilometrov. Posebno marljivo so gospodinjice. Gospodinja naredi pri raznih opravkih teko čez dne 23.000 korakov, kar znaša 20 kilometrov na dan in okoli 8000 kilometrov na leto. Zmago pri tej vsakdanji tekmi pa ima hotelski portir, ki je s svojimi 50 kilometri na dan daleč pred pismonošcem, ki opravi 35 km na dan v svoji službi. Tudi kmet prekaša pismonošo, kajti v času poljskih opravil prehodi kmet na dan 40 kilometrov. Iz drugih poklicev so na razpolago še tele zanimive številke: policijski agent prehodi na dan 32 km, zdravnik v bolnišnici 30 km, šolar 15 km, gledališka balerina pa le poldrug kilometer.

Prve krušne karte

Naj bo kruh že kakor koli star, krušnih kart do francoske revolucije ni moči zaslediti. Med francosko revolucijo pa, ko so se borili za »svobodo«, je dobila krušna svoboda prvo luknjo. Leto 1793, so v Auxerru prvič uvedli krušne karte. Nastalo je namreč veliko pomanjkanje kruha in žitnih zalog. Zato je izšel odlok, ki uvaja krušno karto in enotno moko.

Za dobro voljo

Moderna naravna smrt.

»Vaš mož je umrl naravne smrti, kajne?«
»Da; povozil ga je avtomobil.«

Idealist.

aročenka: »Kajne Janko, da me ne boš vzel zaradi denarja?«

Zaročenec: »Ni govora o tem! Vzel bom denar zaradi tebe.«

Zavist.

Gospa Klopotčeva opazuje v živalskem vrtu kameleona in pravi možu: »Poglej, prosim te, kako dolg jezik ima!«

»Ti pa se res ne boš nikdar poboljšala. Vedno moraš komu zavidati!«

»Kaj misliš, da je bila nekaj dni pri sorodnikih, se pripravila na odhod. Ko je Jurček videl, kako pospravlja svoje stvari, jo nenadoma vpraša:

»Kaj misliš, da odpotovati, teta?«

»Da, jutri zjutraj.«

»Ata pa je vedno pravil, da boš sedaj celo večnost pri nas.«

Rešitev križanke št. 8

Vodoravno: 1. Dobrova, 8. Miklavž, 15. Ida, 16. Omar, 17. aloa, 18. bor, 19. alt, 20. jezta, 21. kist, 22. oje, 23. nos, 25. klop, 27. ocet, 29. kal, 30. Agora, 31. Vrba, 32. Milko, 33. Keres, 36. valj, 38. vnema, 41. Ana, 42. slog, 43. Aare, 44. Jan, 45. loč, 47. ragu, 49. Irak, 51. ona, 52. uta, 53. Apel, 54. leto, 55. Čop, 56. parkelj, 57. okarina.

Navpično: 1. Diana, 2. odlog, 3. bat, 4. roj, 5. omela, 6. Vazov, 7. ara, 8. mak, 9. lica, 10. kosem, 11. lat, 12. Abo, 13. vojak, 14. žrelo, 24. Sora, 25. kres, 26. prag, 27. obla, 28. Tine, 29. klej, 33. kalup, 34. enota, 35. Slape, 36. Vogel, 37. jarek, 38. vrata, 39. Manon, 40. Anapa, 46. čar, 47. rak, 48. ulj, 49. ilo, 50. kor, 51. oči.

KRIŽANKA št. 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													
24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													
32													
33													
34													
35													
36													
37													
38													
39													
40													
41													
42													
43													
44													
45													
46													
47													
48													
49													
50													
51													
52													
53													
54													
55													

Vodoravno: 1. vseučiliška oblast, 8. žensko ime, 15. izbrana družba, 16. moško ime, 17. plačilno sredstvo, 18. listiasto drevo, 19. italijansko mesto, 20. lahka stvar, 21. del voza, 22. skrivni vladni svet, 23. katica za nekdanjo rusko gospodarsko reformo, 27. domača žival (otročko), 28. pripadnik izumrlega naroda, 29. žgana pijača, 30. moško ime, 31. švicarski kantont, 34. brusilna priprava, 37. nenavaden dogodek, 40. del rastline, 42. del osi, 43. prebivalec Anglije, 44. italijansko mesto, 46. arabski naslov, 47. moško ime, 50. grška pokrajina, 52. domača perutnina, 53. rusko moško ime, 54. vrsta števil, 55. špansko mesto, 56. vrsta pečiva.

Navpično: 1. kos celote, 2. svetopisemska oseba, 3. majhen kip, 4. naval, napad, 5. čud, značaj, 6. turški naslov, 7. planinska staja, 8. napotje, spotika, 9. glas, zvok, 10. leposlovna oblika, 11. reklamno sredstvo, 12. turška politična osebnost, 13. moško ime, 14. vrsta papir, 21. nasprotje upanja, 23. slovenski pesnik, 24. španska trdnjava, 26. kos papirja, 32. obiskovalec božje poti, 33. zagrebška ulica, 34. nasprotje napada, 35. zopna žival, 36. Chateaubriandova novela, 37. češki pisatelj, 38. gozdna ptica, 39. recenzija, kritika, 40. majhno pokrivalo, 41. tuje žensko ime, 46. fizikalna enota, 48. domač praznik, 49. jarem, suznost, 51. vodna žival.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1,-, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Debe:

Hišnika

za center, upokojenca, strojevodjo ali mehanika, sprejem s 1. januarjem. Poizvedbe: Strojarski, manufakturna trgovina Pred škofijo 21, Ljublj.

Hlapca,

ki se razume na vsa kmečka dela, sprejem. Plača po dogovoru. Kos Lovro, Savile 5, p. Jezica pri Ljubljani.

Natakarico

staro 20-25 let, pošteno, vajeno gospod. del, zmerno kavcije, sprejem takoj. Ponudbe s sliko je poslati podruž. »Slov.« v Novo mesto pod »Poštna« št. 13384.

Milajše dekle

zanesljivo, malo vajeno kuhe, pospravljanja sob in drugih hišnih del — sprejem takoj ali pozneje. Ponudbe z navedbo starosti in sposobnosti na upravo »Slovenca« pod »Dobra služba v Grosupljah« št. 13470.

Dekle

ki zna samostojno kuhati — se išče za takoj k tričlanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13469.

Službe

Jstejo:

Kuharica

samostojna, varčna, pridna, vajena vseh drugih hišnih del, lepega nastopa in sobarica, izveščana, prijetne zunanjosti, s nekaj znanja italijanščine, iščeta službo za Novo mesto. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Poštna« št. 13403.

Visokošolec

išče popoldansko službo v pisarni. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Visokošolec« št. 13415.

Trgovska pomočnica

mlajša moč, želi premeniti službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13440.

Kuharica

čista, varčna, vajena vsakega dela, išče mesto v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13477.

Starejša kuharica

želi službo pri manjši družini v Ljubljani. Pisane ponudbe v upravi »Slov.« pod »Poštna« št. 13492.

Absolventinja

zasebne bolničarske šole, išče mesto asistentke pri kakem zdravniku oz. sličnem zavodu. Spricvala prav dobro. Grem tudi na dom h kakemu bolniku za strelnico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13454.

Kupimo

Električni kabel

10-15 m dolg, kupim. Ponuditi: Prebri Anton, Bobenčeva 10 - Ljublj.

Steklenice - likerske

(oglate, litrske in konjak steklenice) kupimo vsako množino takoj. ALKO, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Kože domačih zajcev

plačujemo najbolje krznarstvo B. ROT, Ljubljana, Mestni trg 5.

Vse vrste odpadke

krojaške in šiviljske ter zaključne, kupujem. Hrenova ulica 8.

Rabljene steklenice

od Jekocitrola, Tonovina in Efetusina, očistene - kupujemo z zamaškom ali brez. »Čehostaklo«, Resljeva cesta.

Kompletne spalnice,

kuhinske opreme, tudi posamezne komade pohištva in druge uporabne predmete, stalno kupuje Nova trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

Mizarske stroje

kupl Majerič, Smarska cesta 54.

Veverične kože

polhovce, iščijo in vse druge od divjačine kupuje stalno D. Zdravč, Ljubljana, Stari trg 30.

Bele otroške snežke

št. 30, dobro ohranjene, kupim. Angelca Strgulc, Ljubljana, Verdujeva 9-II, vrata 11.

Prozornega stekla

navadnega ali debelega, kupim vsako množino. Mišec, Ljubljana VII., Medvedova 38, tel. 35-75.

Denar

Vse denarne

in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na:

Rudolf Zore

Gledališka ulica št. 12. Telefon 38-10.

Prodajo

Divji zajec!

Sadjarji, škoda na sadnem drevju vas obvaruje inženir Prezeljovo LEPUSIN-mazilo. Ljubljana - Wolfova ulica 3, telefon št. 34-73.

Prodaja bukovine

Ravnateljstvo drž. gozdov v Ljubljani, Bleiweisova cesta 1, proda na pismeni licitaciji 29. dec. 1941 okoli 17.500 plm bukovine na panju v državnem gozdu na Gorjancih, v občini Radatovič. Pogoj in pojasnila daje navedeno ravnateljstvo.

Prodaj

pisalne mize, knjižno omaro, omare za obleko, nizke omare za perilo, ne moderno. Lončarska steza 8, za Ljud. domom.

Krompir

Zoper gnolobo rabite inž. Prezelj »NEGNIL«. Trgovci znaten popust! Inž. Prezelj, Wolfova ul. št. 3, telefon 34-73.

Visoke omare,

postelje z modroci, kompletne spalnice, otroško klop z mizico in še več drugih predmetov proda Nova trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

Zapravljivček

in nov navadni voz — ugodno prodam. Škedelj, kolar, Novo mesto.

Fige in brinje

po najnižji ceni ima stalno v zalogi trdka Ivan Jelačin, Ljubljana.

Podgane

voluharje in miši zanesljivo uniči inženir Prezelj »Mikrotan«, Ljubljana, Wolfova ul. 3, telefon 34-73.

Gnojnično črpalko

in sod za gnojnice prodam. Velkavrh, Tomačevo 19, pošta Moste.

Prodaj:

veliko ledeno omaro, zelo nozno vrh 25 mm debelo, 60 žaglin listov 1250x175 mm. Razna še rabna okna in vrata. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Takoje« 13448.

Hišne gobe

uničenje in zaščita: inž. Prezelj MERULIN-univerzal. Ljubljana, Wolfova ul. 3, tel. 34-73.

Kovaško orodje

kompletno, prodam. Prečna 25, Novo mesto.

Elektromotor

220/380 V, 5,5 KW, malo rabljen, z zaganjačem in stikalom — prodam. Naslov: Opekarska cesta 31.

Jaslice

velike, krasno izdelane, z električno razsvetljavo Betlehema, prodam. Poštojska 20.

Štedilnik za vzdavo

popolnoma renoviran, 2 plošč in pol, 21 col, na prodaj. Trnovski pristan št. 23.

Železni štedilnik

velik, nov, emažiran, še neobzidan, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13463.

Visoko omaro

in nekaj drugega rabljenega pohištva, prodamo. Janševa 1.

Hrastov les

stojec, lepe rasti, debelost od 20 do 30 cm, na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13466.

Pisalni stroj

izvrstno ohranjen, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13487.

Ročni voz diro

in zaščiti hlev z zašč. prodam. Vprašati: Gerbičeva ulica 44.

Smrekovi trami

šipe, ročni vozovi, razno pohištvo, otroška posteljica, ugodno naprodaj. Ogled od 1/2 do 3. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13491.

Jedilnico

dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov.« št. 13498.

Prodaj

trivalovni radio »Orlon«, otroško posteljico, okovane zabojke, dve veliki stelaži in en pult. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13506.

U najem

Gardinaggio — Vrtnarija v centru Ljubljane, 5000 m², se ugodno z inventarjem odda v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13418.

Stanovanja

Jstejo:

Trisobno stanovanje moderno, v novem bloku Pokoj. zavoda, zamenjam z dvosobnim modernim stanovanjem s centralno kurjavo. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zamenjava« št. 13416.

Stanovanje

eno- ali dvosobno, išče družina treh oseb. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Uradnik OUZD 13419.«

Filatelija

Filatelisti, pozor! Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pravi filatelisti

znamk ne lepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prilepke. Zbirajte v vložnih albumih najboljše kvalitete — Jol —, ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Znamke

24.000 komad., vmes 3000 različenih, ostale duplikati, vrednost po Michel katalogu 6000 RMK, prodam za 6000 lir. Kdor je resen kupec, naj se javi v upravi »Slov.« pod »Ugodna prilika« št. 13505.

Novo šperano spalnico

ugodno prodam. Kolizej, št. 4, dvorišče.

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Sobe

Oddajo:

Lepo neopremljeno sobo, zdravo, z lepo pečko, mogoča souporaba kopalnice, oddam. - Primožič, Za Bežigradom, Albanska 23.

Kam pa kam?

Pozor!

Danes vsi k dvema ribičema na fine pohane piščance, pečene kure in druga topla in mrzla jedila. Točim prvovrstna vina. Vljudno vabi Vinko Ložič, Janševa 3.

Kolesa

Novo moško kolo

zamenjam za živila. Naslov v podružnici »Slovenca« Novo mesto.

Živali

Brejo svinjo

13 tednov, lepo, dobro šperarico, prodam. Dobnikar, Podutik 11 pri Ljubljani.

Kravo

s teletom, dobro mlekarico, katera je že večkrat dobila nagrado, prodam. Polzeve se: Sv. Petra cesta 83.

Breje svinje

prvenice nemške poizlahnjene pasme, križane z velikim Jorkširo, cca 120 kilogramov težke in več mladih plemenskih svinj in prjaščekov — ima na prodaj: Posestvo Stični, pošta št. Vid pri Stični, želez. postaja Radohova vas.

Avto-motor

Indian motorno kolo

700 ccm, z originalno priklopc, vse v najboljšem stanju, ugodno prodam. Fotograf Dornig, Kočevje

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

I. Gaberšček

bivši komisar

za šoferske izpite

Kolodvorska ulica št. 43

Telefon št. 28-28.

Izpit se lahko polaga

že z 18. letom.

Kupim tovrni avtomobil

prodam več rabljenih osebnih avtomobilov in motociklov. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Halo - bencin!

ne rabite tudi ne dobiti z njim dovoljenje za vožnjo; zato si pustite predelati vaš avto na pogon z ogljem. Generatorje najnovejših modelov za vse vrste avtomobilov ima na zalogi Generator delavnica, Tyrševa c. 13, Figovec, levo dvorišče.

B.M.W. motorno kolo

in majhno limuzino

oba predelana na pogon z ogljem, v najboljšem stanju, zelo ugodno naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa c. 13, Figovec, levo dvorišče.

Poltovrni avto

na pogon z ogljem, nosilnost 1000 kg, kot v novem stanju, zaradi selitve za 18.000 lir naprodaj. Ponudbe upravi pod sifro »Priložnostni nakup« št. 13502.

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže,

otomane, moderne kauče

in fotelje nudi solidno in

po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana, Mestni trg 13

Novo šperano spalnico

ugodno prodam. Kolizej,

št. 4, dvorišče.

Moderne spalnice

in jedilnice nudi mizar-

stvo: Milan Stigl, Trata

št. 27, Ljubljana 7.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom

v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva c. 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo.

Posedstva

Parceli

10 minut od postaje Zalog, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13286.

Hiša z gostilno

gospodar. poslopljem, sadnim vrtom, gozdno parcelo in zaraščenim travnikom, pol ure od kolodvoza, na promet. kraju, naprodaj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Hiša 13283.«

Iz proste roke se prodaj

enonadstropna hiša

velika v trgovsko-prometnem kraju in zdrav neizsekani gozd v izmeri 16,5 ha, ob železniški postaji. Direktne ponudbe takoj na upravo »Slov.« pod »Bela Krajina« številka 13447.

Hišo

večstanovanjsko, z velikim vrtom, na lepem kraju v Ljubljani - prodam. Interesenti javite svoj naslov upravi »Slovenca« pod »Brez posredovalca« št. 13462.

Hišo

večstanovanjsko, z večjo parcelo in vrtom na periferiji Ljubljane, v dobrem stanju, prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »140.000« št. 13497.

Dvostanovanjsko hišo

z vrtom, elektriko in vodovodom, prodam. Bližina mitnice na Tyrševi cesti; cena 85.000 lir. Polzevedbe: Medvedova 8, hišnik, od 12-2.

Glasba

IZDELOVANJE

HARMONIK

JOSEF LEISS

LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 35

ZAHTEVAJTE CENIK

Gitare

in druga glasbila, strune in glasbene potreščine, najceneje pri Modic, Colzova c. 9.

Več harmonik

različnih, tudi za otroke, je ugodno naprodaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. - Istotam se zamenjajo in jemljejo v račun.

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

●

Kupujte pri naših inserentih

Pouk**Poučujem**

po nizki ceni italijansko, nemško, francosko in klavir. Wolfova ul. 4.

Instrukcije

prevzame visokošolske — najraje predmete klasične gimnazije. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Metoda« št. 13476. u

Šivalni stroji

Najboljše šivalne stroje dobite pri znani tvrdki Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 26.

Razno

Monograme za robce in perilo, gumb, gumbice, entel, ažu, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, frančiškanska ulica nasproti hotela Unioa

Novi naslovi:
Frančiškanska ul. 3.
Telefon 45-13.

Zavese za zatemnitev
iz papirja
nudi solidno in poceni!

Puc Danilo
tapetnik
Ljubljana, Slomškova 9
Telefon št. 55-71.

Poslovni dnevnik 1942
v velikosti 21 x 29 cm — za odvetnike in notarske pisarne, bančne zavode in druge urade, vezan v obliki knjige, je v tisku. Cena 30 lir. Naklada je omejena. Naročila sprejema: Cemažar Josip, Ljubljana, Igriska ul. 6. Pošteizskimi naročnikom se pošlje po povzetju, prišteva 6 lir za poštino in ovojnino.

Pension - goste
po novem letu sprejme Hotel »Bellevue«.

Lastre di quarzite Kremenaste plošče

per pavimenti, rivestimenti. Cercansi rappresentanti introdotti presso Ingegneri, Architetti, Costruttori edili.

za tlakovanje in obloge. Iščejo zastopnike vpeljane pri inženirjih arhitektih in stavbenikih

VASSALLO CAPELLO — BOVES (Cunco)

POKRAJINSKI NAMESTITVENI ODBOR

javlja žalostno vest, da je v četrtek, dne 11. decembra nenadoma umrl gospod

Vinko Vrankar

strokovni tajnik
in član pokrajinskega namestitvenega odbora

V Ljubljani, dne 12. decembra 1941.

POKRAJINSKI NAMESTITVENI ODBOR

Zahvala. Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše preljube soproge. mame itd., gospe

Jere Kadunc roj. Jamnik

soproge posestnika

se najpristneje zahvalujemo. — Prav posebno pa se zahvalujemo primariju dr. Debevcu, častitim sestram, častiti duhovščini in vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ter vsem, ki so nam kakor koli izrazili svoje sočutje.

Sveta maša zadušnica se bo brala v trnovski cerkvi dne 18. decembra 1941 ob 9 zjutraj.

Ljubljana, dne 14. decembra 1941.

Zalujoča družina Kadunc.

Vsem, ki so kdaj koli in kjer koli zlasti v zadnjih dneh, ko je ugašalo in ugasnilo mlado življenje, nudili naši ljubljani, nepozabni

Eci Fedori Zupanovi

svojo pomoč in ljubezen, jo spremili in obsuli s cvetjem ob težkem slovesu — prisrčna hvala.

Sveta maša za našo Eci bo v sredo, 17. decembra ob 7 zjutraj pri oo. frančiškanih.

Ljubljana, dne 13. decembra 1941.

Neutolažljivi starši in sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki ste našemu nepozabnemu

očetu

ob koncu njegovega življenja in na njegovi poslednji poti izkazali svojo ljubezen, spoštovanje in hvaležnost, ki ste olepšali njegov novi dom s cvetjem in se ga spominjali z molitvijo, iskrena hvala. Posebno se zahvalujemo zastopniku gosp. župana za izraženo sožalje in spremstvo, pevskega društva Krakovo-Trnovo za ganljivo petje, uradništvu ZSZ za poklonjeni venec in spremstvo, ter vsem njegovim stanovskim tovarišem, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 15. decembra ob pol 8 v cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 13. decembra 1941.

Globoko žalujoči Krušičevi.

Umrta nam je naša ljubljena, predobra mama, stara mama, sestra in teta, gospa

ALOJZIJA RAPOTEC ROJ. TANCE

v 85. letu starosti, dne 12. decembra 1941. — Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 14. decembra 1941 iz hiše žalosti na Kozinu na domače pokopališče.

Kozina, Trst, Ljubljana, Zagreb, Città S. Angelo, Opatija, 13. decembra 1941.

Zalujoči:

dr. Fran. dr. Vinko, dr. Josip Rapotec — sinovi;
Dora Rapotec, Vida por. Zupančič, Elza vd. Vagaja, Stana por. Pregelj, hčere.
Brat, vnuki in vnukinje, zetje in sinuhe in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob nenadni bridki izgubi našega ljubljenega, dobrega brata, strica in svaka, gospoda

Viktorja Medena

se v svoji žalosti prisrčno zahvalujemo vsem sorodnikom, neštevilnim prijateljem in znancem, ki so pokazali toliko ljubezni do prerano umrlega in toliko sočutja z nami. V naši bolečini in nesreči so nam bili izrazi njihovih čustev v uteho in tolažbo.

Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini v Ljubljani, Begunjah in Cerknici; nadalje g. podžupanu kot zastopniku mesta Ljubljane, predstavnikom Udruženja trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine, predstavnikom Trgovske zbornice, Zveze industrijcev, društva Trgovski dom, Ljubljanske borze, Ljubljanskega velesejma, Kmetijski posojilnice in vseh drugih ustanov in organizacij, med njimi zlasti zastopstvu pokojnikovih lovskih tovarišev, kakor tudi njegovemu ljubljanskemu uradništvu in delavstvu.

Globoko ginjeni se zahvalujemo pevcem za njihovo poslovlino petje; vsem, ki so pokojniku poslednjič poklonili prelepega cvetja, darovalcem za bedne v njegov spomin in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti v Ljubljani ter mu na kakršen koli način izkazali zadnjo čast in sočutje.

Pretrseni in z globoko hvaležnostjo se spominjamo sprejema v domačem kraju, kjer so našega draga dočakali njegovi uslužbenci, delavci, lovski čuvaji in domačini. Z ganotjem se zahvalujemo za spremstvo na Viktorjevi poslednji zemeljski poti vsem mnogoštevilnim rojakom iz bližnje in daljne okolice, posebno predstavnikom uradov, učiteljsstvu, šolski mladini, domačim pevcem za prisrčni zadnji pozdrav in govorniku na grobu za njegove blage, prijateljske besede.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1941.

Globoko žalujoči ostali

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

Adonij ni imel v svoji preprostosti niti najmanjše sumnje, kaj namerava Valerius in je bil neznanek vesel, ko je slišal, da bo še to jutro predstavljen cesarju.

»Oče,« je rekel Valeriju, »zahvaljujem se ti in cesarju povem, da si bil z menoj vedno ljubezniv in prijazen.«

10.

Adonij se je nato poslovil in odhitel v svoje stanovanje ter ves navdušen iskal svojega starega učitelja Megaklesa, da bi mu povedal veselo novico.

Megakles, ki ga je že pričakoval na pragu knjižnice, mu je šel naproti z žalostnim obrazom. Zdravnik Kiparie ga je že obvestil o spletki, ki je zasnoval podli Manoa zoper njegovega mladega gospoda. Bil je tudi zaradi tega silno potrti, ker ni vedel za nikakvo sredstvo, s katerim bi ga mogel rešiti.

»Megakles,« je navdušeno začel Adonij, »danes je zame velik dan. V Ostijo pojdem in bom uradno predstavljen cesarju.«

Stari modrijan se mu je bridko nasmešnil, ga pobožal po laseh, zmajal s sivo glavo, stisnil drobne vele ustnice in rekel:

»Gospod, pest kadila zažgem v čast božanski blaznosti za tvoje zdravje.«

»Zdi se mi, Megakles, da nisi zadovoljen z mojim vsotopom v javno življenje. Zakaj ne?«

»Zato, ker te ljubim, gospod,« je odvrnil starček z bridkim smehljajem.

Adonija je zmedlo.

»Prav zato, ker me ljubiš, bi moral biti zadovoljen,« je menil. »Kmalu bom oblekel moško togo in moram se seznaniti z močnimi.«

Megakles je dvignil roke z nedoločno kretnjo: »Veš, gospod, močniki so kakor gore. Ko se jim bližaš, te mamijo, a ko se vzpenjaš, moraš ob prepadih. V Ostiji pa le pojdi dragi moj, in zaupaj. Slučaj, ki je močnejši ko Jupiter. Pokloni se cesarju in... če te kaj vpraša, skušaj biti v svojih odgovorih — kakor učiš orijentalci — čist kakor golob in zviti kakor kača.«

»O,« je vzkliknil mladi Adonij samozvestno, »resnico mi povem, Megakles! Spominjam se, kako si me učil, da je resnica najvišja zapoved za človeka.«

Megaklesu se je ob tej nedolžni preprostosti z njenim navdušenjem krčilo srce. Če bi bogovi vladali svetu, — je mislil sam pri sebi — zakaj podlost pokončuje vse dobro? Potem pa je rekel nekam zagrenjeno:

»Puncica mojih oči, daj me pretepsti kakor starega osla, če te nisem naučil drugega. Poučiti bi te bil moral, da mora biti resnica močno previdna, kjer si nasprotujeta moč in postava. Sin moj, naši časi so žalostni, ko resnica lahko postave žali, a ker zdaj živimo, moramo pač s tem dejstvom računati.«

»Danes te ne razumem Megakles,« je pripomnil Adonij nekoliko razdražen, »govoriš mi kakor v ugankah. Vedno si mi ponavljal izrek modrega Antistena: »Delati dobro in biti zaradi tega raztrgan, je kraljevo«. Jaz moram delati kakor kak kralj, ker sem Rimljan.«

Megakles ga je ginjen objel in da bi ga ne vznemirjal z nepotrebnimi opozorili, je skušal s svojimi izjavami preiti v šegavost.

»Res je, res, sin moj,« je povzel, »nauk modrega Antistena je lep, a jaz, ki sem star in bežežen, bi rekel še nekaj: Kadar je mogoče, je treba vse storiti, da rešiš kralje iz pesti grozeče drhali. Zdaj pa pojdi in bogovi naj ti pomagajo!«

Plošnil je z rokami, da bi prišli sužnji strežaji in oblekli gospoda.

Mlada sužnja s Cipra mu je poravnala kodre in mu zavezala okoli glave bel platnen trak, druga mu je pomagala obleči preteksto, v katero so bile s srebrnimi nitkami bogato vezene palmovne veje, tretja pa mu je pripela za vratom na zlatem traku viseči okrasek.

Ko so mu ogrnili čez pleča po vojaško še plašč, zakaj jutro je bilo hladno, in je bil oblečen, je Adonij odhitel k Variliji, da bi tudi njo obvestil o svojem odhodu v Ostijo. Toda v atriju je že čakala nanj Valerijeva nosilnica in moral je takoj prilesti k svojemu varuhu, ki je bil že nestrpen zaradi čakanja.

Osem orjaških Sudancev v temnih tunikah je bilo ob drogih nosilnice, kakih petnajst drugih sužnjev z debelimi palicami naj bi pa šli pred njo kot gonjaci.

Na vratarjevo znamenje so se odprla krila vrat in z nosilnico so prišli na cesto, kjer je nrgoleto ljudstva, ki se je usmerjalo po cesti proti Ostiji.

11.

Središče Celija, kjer so se dvigale ponosne stavbe Valerijeve, Simakov, Anicijeve in drugih plemiških družin, so še mrzlično obnavljali. Požar jih je pred štirimi leti popolnoma uničil in Tiberij

je hotel, da morajo na državne stroške spet vzrati še v večjem razkošju. Zato nekatere patricijske palače še niso bile dokončane in ceste so zapirali še razni odri, stebri, obklesane skale in marmor, kar je še vse čakalo, da se uporabi. Hodeč tod po začasnih ulicah, so prišli z nosilnico do Kapenskih vrat in se po Ribiški ulici usmerili na Ostijsko cesto.

Prišedši iz mesta, so sužnji gonjaci le s težavo dosegli, da so mogli naprej z nosilnico sredi nepregledne množice, ki je hrumela in valovala kakor kaka reka proti pristanišču.

Neznanska gneča ljudstva vseh plemen in vseh stanov se je gnala, kričala in tulila v pričakovanju, da bo po tolikih letih spet videla samotarja z otoka Caprija, ki se je o njegovem zasebnem življenju razširila podobna govoricarja kakor o orientalskih dvorih. Vsi narodi, katerim je vladala prestolnica sveta, so bili zastopani: odsluženi vojaki iz germanskih in ilirskih vojsk s širokimi in obnošenimi plašči in z groznimi brazgotinami na obrazu, stari brezobzi gladiatori, katerih spačena usta so kazala znamenja udarcev z borilnimi rokavicami, orjaški Germani z dolgimi lasmi, rdečelasi zlobni Galci, ki so s komolci suvajoč rinili naprej da bi mogli čim hrupneje pokazati cesarju navdušenje romaniziranih podložnikov, obojebojenci s predrtimi uhji, gramatiki brez šolarjev, grški modruhi v umazanih togah, katere so dobili pri bogatinah, ko so nehali žalovati, maloazijski trgovci z ličili in dišavami, astrologi v dalmatikah, ki so imeli na prsih znamenje zodiaka, prodajalci aleksandrijskih amuletov, Judje v turbanih in debelih plaščih iz cilicijske volne, potujoči poeti, ki so se strnili in brali prigodnice v čast cesarski modrosti.